2 DOST KİTAPLAR UFACIKTIM Dora Gabe

UFACIKTIM

Dora Gabe

CAN

UFACIKTIM

Dora Gabe

CAN YAYINLARI GENÇLİK DİZİSİ : 2

Bu kitap 1982 yılında İstanbul'da ÖZAL Basımevi'nde dizilmiş ve basılmıştır (Tel : 20 60 58)

UFACIKTIM

Dora Gabe

Türkçesi
ÖZDEMİR İNCE

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Ankara Caddesi 40, kat 2, Cağaloğlu, İstanbul
Telefon : 28 61 13

Can Yayınları'nda 1. basım : 1981
Can Yayınları'nda 2. basım : 1982

Bu çevirinin ve bu kitaptaki resimlerin (c) yayın hakları
Can Yayınları Limited Şirketi'ndedir (1981)

SUNUŞ

Dora Gabe, 1888 yılında doğdu. Çarlık Rusyasından Bulgaristan'a göçen aydın bir ailenin, yazar bir babanın kızıdır. Babası, Bulgaristan'a gelince, Dobruca'da büyük bir çiftlik satın aldı. Bu kitaptaki öykülerde anlatılan çocukluk anıları bu çiftlikte geçmektedir.

Dora Gabe, liseyi bitirdikten sonra, İsviçre ve Fransa'da edebiyat okudu. Birkaç yıl Polonya'da yaşadı. Birçok ülkeye yolculuk yaptı. Dünyanın birçok ünlü yazarıyla dostluklar kurdu. İkinci Dünya Savaşından sonra Varşova'ya Basın Ataşesi olarak atandı. Yirmi yıldan daha uzun bir süre Bulgar Pen Kulübü'ne başkanlık yaptı.

Lirik şiirlerini topladığı **Menekşeler** adlı kitabını 1928 yılında yayımladıktan sonra, ikinci kitabını yayımlamak için on yıl bekledi. Daha sonra, uzun yıllar yalnızca çocuklar için şiirler, öyküler yazdı. Bugün, Dora Gabe, Bulgar çocuklarının 'manevi' annesi olarak anılmaktadır. Birkaç kuşak, onun çocuklar için yazdığı şiirler ve öykülerle büyümüştür.

Şiir ve öyküleri, bir çocuğun iç dünyası, heyecanları, evren karşısında kafasında oluşan sorular ve araştırıcı zekâsının verileriyle doludur. Dora Gabe, yapıtlarında, insana ve dünyaya yeni bir anlam vermeye çalışmıştır.

Ufacıktım adıyla sunduğumuz bu kitabı, Dora Gabe, 1925 yılında **Jadis** adı altında yayımladı. **Jadis**, 'Eskiden', 'Vaktiyle', 'Geçmiş', 'Bir Zamanlar' anlamına gelen bir sözcük.

Çağımızın en büyük ozanlarından biri olan **Yannis Ritsos**, bu kitabı çok beğenmiş ve dayanamayıp kendi dili olan Yunancaya çevirmiş. Ancak çevirirken, kitaba yeni bir ad koymuş: **Ben, Annem ve Evren.** Ritsos, kitabın yazarı Dora Gabe'ye yazdığı bir mektupta, kitabın adında yaptığı bu değişikliği şöyle açıklıyor:

«Kitabımızın adını değiştirdiğim için beni bağışlayın. Yunancada yayımlanırken kaçınılmaz bir zorunluluk oldu bu. Bu adın hoşunuza gideceğini umarım.

Çünkü kitabın içeriğine de, anlatımına Yunancada daha uygun düşen, güzel bir başlık oldu.»

Bu kitap, Ritsos'un bu yeni koyduğu değişik adla yayıldı dünyaya. Fransızcaya yapılan çevirisi de, Ritsos'un koyduğu adı taşıyordu: **Moi, Ma Mére et L'univers.**

Ünlü Çek ozanı Viteslav Nezval de, bu kitabı çevirenlerden biri oldu. Çekçeye çevirdiği kitap için Nezval şöyle diyordu:

«Dora Gabe'nin bu kitabından öyküler çevirdim. Kitabın her sayfasında karşılaştığım, yazarın kendine özgü şiirsel anlatımı, kimselere benzemeyen ince duyarlığı, büyüleyici bir etki bıraktı bende; anlatılması güç bir hayranlıkla çevirdim bu öyküleri.»

Okuyunca göreceksiniz, gerçekten şiir yüklü bir kitap. Değişik dillere, o dillerin en ünlü ozanlarınca çevrilmiş olması da, bunu kanıtlıyor. Türkçeye de değerli bir ozanımız, Özdemir İnce çevirdi. O da bu çevirisine yeni bir ad koydu: **Ufacıktım.**

Ufacıktım, küçük bir çocuğun ağzından anlatılan, birbirine bağlı bir dizi öyküler topluluğu. Kitaba konan bu ad, kitapta yer alan öyküleri de özetlemiş oluyor. Bu inceliklerle dolu birbirinden güzel öykülerde, şiir yüklü bir masal havası içinde, küçük bir çocuğun iç dünyasına yansıyan ilginç olaylar dile getiriliyor. Bu masalsı öykülerde, doğaüstü güçler, olağanüstü yaratıklar, cinler, devler, periler yer almıyor. Çocuğun dünyasında bunlar zaman zaman dile getirilse bile, hiç de alışık olduğumuz biçimde değiller.

Bu öykülerde, küçük bir çocukla tanışıyoruz. Annesi, kardeşi, çiftlikteki çalışanlar, alabildiğine güzel bir doğa, ve bütün bunlarla oluşan kocaman bir dünyanın, anlaşılmaz evrenin, o küçük çocuğun iç dünyasındaki yansımalarını bulacaksınız. Çocuk, karşılaştığı her şeyin, kendisine anlatılan her şeyin, gördüğü her şeyin gerçeğini kavramaya çalışan, alabildiğine duyarlı bir çocuk. Bunca kargaşa karşısında her şeye sevgiyle sokularak, her şeyi anlamaya, kavramaya çalışıyor.

Hepimizin, çocukluğumuzda yaşadığımız, büyüklerin dünyasından apayrı bir çocuk duyarlığı, çocuk sezgisiyle, dışımızda olanları kavramaya çalıştığımız bir dönem, bir şaşkınlık ama bir bilinçlenme dönemi.

Çocuğun iç dünyasını bu kadar ustaca anlatan pek az kitap yazılmıştır dünyada. Anlatılan her öyküde, doğa olayları, yıldızlar, güneş, ay, rüzgâr, çevredeki insanlar, onların davranışları, yani büyüklerin dünyası ve bütün bir evren, küçük bir çocuğun alabildiğine zengin iç dünyasında, uçsuz bucaksız düş dünyasında, birer canlı kişilik, yepyeni bir gerçeklik kazanıyorlar.

Dora Gabe'nin amacı, çocuğun gözünde, insan, anne, baba, kardeş ve öbür insanlarla, doğada yeni birer gerçeklik, yani birer anlam kazandığını yansıtmak. Ve Dora Gabe, bunu büyük bir ustalıkla başarıyor. Bunu yaparken de, büyük bir insanın katılaşmış, kalıplaşmış, acımasız mantığından değil, küçük bir çocuğun binlerce çiçek açan, binlerce kuş öten saf, tertemiz, sevgi dolu yüreğinden yararlanıyor.

Dost Kitaplar adı altındaki gençlik dizimizin ilk kitaplarından biri olarak sunduğumuz bu kitabı, çocukluklarından pek uzaklaşmış olan büyükler, bir edebiyat olayı olarak, unuttukları çocukluklarına daha da yaklaşarak, tadını çıkara çıkara okuyacaklar. Ama, çocukluklarını yeni aşmış yetişkinlerin, lise çağındaki gençlerimizin, asıl onların bu kitaptan daha büyük tadlar alacağına inanıyoruz. Bu kitabı okuyan herkesin, çocuk denilen o ayrı ve kavranılması güç, olağanüstü yaratığa daha başka bir gözle bakmak, onu daha iyi değerlendirmek gereğine inanacağı kanısındayız.

DÜNYAYA GELMEDEN ÖNCE

Anababası kutsamışlardı onu, hizmetçiler elini öpmüşlerdi. O genç adamla birlikte faytona binmişler, yola çıkmışlardı. Doğduğu evden ayrılmak çok acı gelmiş, arabanın açık penceresinden eğilerek gerilere bakmıştı : ev görünmüyordu artık. O zaman, gözlerine yaş dolmuş, kolları dizlerinin üzerinde, öyle kalmıştı. Oturduğu yerden hiç kalkmamış, yolun taşları üzerinde seken araba tekerleğinin sesini dinlemiş, arabanın iki yandaki pencere camlarından bir görünüp bir kaybolan ağaçlara bakmıştı.

Uzun süre yol almışlardı. Birden, arabacı arabayı durdurmuştu. Atların dinlenmeleri gerekiyordu. Gölgelik bir meşe vardı. Ağacın altına oturmuşlardı. Oturdukları yerden karşıdaki manzaraya bakmışlardı; tepelerin üzerinde koruluklar vardı, arkalarında mavi mavi köyler görünüyordu. Çevrelerindeki kırlar hışırdıyordu... Altın renkli dalgalar sanki onlara doğru koşuyordu. Sanki, bir süre sonra, dalgaların içinde yiteceklerdi. Ama dalgalar yutmadı onları. Bir başak deniziydi gördükleri...

Akşam olunca gene durmuşlardı. Arabacı ateş yakmıştı. Birlikte ırmak kıyısına gitmişlerdi. Irmak boyunca kavak ağaçları vardı. Kavak ağaçları yüksekti, çok yüksekti, sanki gökyüzü-

ne tırmanıyorlardı. Arkalarında kocaman bir ay duruyordu! Bir kurbağa ayak seslerinden korkup kendini suya atmış, sanki yoğun, simsiyah bir mürekkebin içinde bata çıka uzaklaşmıştı. Sonra, ay birden kavak ağaçlarının arkasından ortaya çıkmış, ırmak gümüş rengine bürünmüştü. Suyun yüzeyinden yükselen buhar ışıkta titreşiyordu. Ay çevresine ipekten bir perde örmüştü. Işığın içinde, kadın ve erkek kocamandılar, kolları uzadıkça uzuyordu. Başları dönüyordu. Gözlerini kapattılar. Kadının gözleri açıktı, bir yol görüyordu ve bu yolun sonu yoktu. Yolun sonuna geldiklerini sandıkları oluyordu, ama yol tekrar uzuyor, yerle göğün birleştikleri noktaya gidiyordu. Yol kıvrıldıkça kıvrılıyor, beyaz çizgisinin önlerinden akıp gittiğini görüyorlardı. Bir dönemeçten kıvrılıyor, bütün dünyanın çevresini dolanıyordu. Onların bu yolu aşmaları gerekiyordu.

— Yolun sonuna kadar gittiler mi, anne?

— Sadece bir düştü bu!

Günlerce, günlerce yol aldılar. Tarlalardan ekinler çoktan kaldırılmış, saman yığınlarının arasında leylekler geziniyordu. Masmaviydi gökyüzü, tek bir bulut olsun yoktu. Tüm bulutlar ufkun çevresine yığılmışlardı. Güneşin bir yandan aydınlatmasından olacak, çığ gibi parıldıyorlardı. Az sonra, tüm gökyüzü parıl parıl parlıyordu. Bulutlar kıpkırmızıydı. Yol parıldayan kabuklarla kaplanmıştı.

Sabahleyin, rüzgâr esmeye başladı. Bütün bulutları bir araya toplamış, birbirine karıştı-

rıp duruyordu. Bulutların hepsi bir yana gidiyordu, sessizce yol alıp uzaklaşıyorlardı. Arabaları, bu bulut kubbesinin altında küçücüktü, sanki kaybolup gitmişti.

İncecik, ipek gibi bir yağmur yağıyordu. Yol çamurla kaplanmış, çevrelerini sis yumakları sarmıştı. Atlar zorlanıyordu, yorulmuşlar, başları, kulakları düşmüştü. Arabacı başını sarmıştı. Yol görünmüyordu. Yer ve gök sis içinde belirsizleşiyordu. Saatler tembel tembel ilerliyor, zaman çok ağır akıyordu. Kadının gözleri yarı yarıya kapanmıştı. Erkek onun düş gördüğünü sanıyordu. «Nereye gidiyoruz?» diye sormuştu kadın. Erkek ona: «Uzaklara, çok uzaklara... Dobruca'ya. Gittiğimiz yerin adı Dobruca,» diye karşılık vermişti.

Yağmurlu ve uzun günler birbirini izliyordu. Atlar, çamurların içinde bata çıka güçlükle ilerliyordu. Arabacı, tekerleklerin çamurlarını temizlemek için sık sık duruyordu. Yağmur ve sis arabacının iyi görmesini engelliyordu. Her gün bir önceki güne benziyordu. Sonsuz ve sisli bir yolu oluşturmak için birbirlerine karışıyorlardı.

Güneş, bir sabah, tüm görkemiyle tekrar ortaya çıktı. Arabanın bir camını indirmişlerdi. Yüzlerine serin bir rüzgâr esintisi geliyordu. Gökyüzü tertemiz, pırıl pırıldı. Ama çevreleri tümüyle değişmişti. Ah, nasıl da değişmişti her şey! Ormanlar, sararmış ağaçlar yapraklarını dökmüşlerdi. Ağaçlarının arasından parlak gökyüzü görünüyordu. Kırlar solmuş kurumuş, bir çöl

görünümü almıştı.

Akşamleyin, batmadan önce, güneş ormanın kırmızı, sarı benekleriyle oynaştı, oyalandı. Dalların arasından ışık demetleri sızıyordu. Güneş gözden kaybolunca bir yıldız çıkmıştı. Pırıl pırıldı, ışığı öteki yıldızların ışığına benzemiyordu, başkaydı, çok güçlüydü. Bu aydınlığın altında, tepeler karınlarını şişirmişti, kapkara ağaçlar birbirlerini izliyordu. Kocamandılar, gökyüzünün derinliklerine kadar yükseliyorlardı. Sarı renkli gökte en ince dalları bile belli oluyordu.

Araba durmuştu.

Yıldızlar birbiri ardınca yükseliyordu. Gökyüzü, dört bir yana serpilmiş, dört bir yanı kaplamış yıldızlarla dolup taşıyordu.

Her şey uyuyup ateş sönünce, yıldızlar yeryüzüne daha yaklaşmışlar, daha kocaman, daha parlak olmuşlardı.

Ertesi sabah, kuş sesleriyle uyandılar. Mutluluktan yerlerinde duramıyorlardı. Tekrar yola koyuldukları zaman, peşlerinden serçeler ötüyordu.

— Anne, yeni dünyanın kapılarını onlara kim gösterdi?

— Kendileri buldular. Kırların üzerinden esen rüzgâr kapılarından içeri giriyordu, yeni dünyanın kırları sınırsızdı. Üzerlerinde böğürtlenler yuvarlanıyordu. Bilyelere benziyordu bu böğürtlenler. Tüm ovayı kaplamışlar, rüzgârın önünde yuvarlanıp gidiyorlardı. Ova sanki uzaklara kaçıyor gibiydi. Araba peşlerinden güçlükle ilerliyordu. Arabanın üzerinden turnalar uçuyor-

du. Turna sürüleri gökyüzünü karartmıştı sanki, kanatları uğulduyordu.

-- Kuşlar geçiyor, demişti kadın, beyaz eliyle gökyüzünü göstererek.

— İşte, demişti adam, yeni dünyanın kapılarından içeri giriyoruz. Ama kuşlar ayrılıyorlar buradan. Sonbahar şimdiden gelmiş. Bak, aşağıda, uzakta küçük bir beyaz ev var, bacasından duman tütüyor. Küçücük bir ev. Yeni sahiplerini bekliyor. Kapılar, pencereler kilitli ama rüzgârın içeri girmesine engel olamazlar. Rüzgâr, çatının otlarını yerinden oynatır, tutam tutam alır götürür. Çatının pervazlarında boş kırlangıç yuvaları göreceksin.

— Kırlangıçlar nereye gitmişlerdi anne?

— Hepsi sıcak ülkelere uçmuşlardı!

Rüzgâr, evin kapısını zorlamış ve sormuştu:

— Evin yeni hanımına kapıyı kim açacak?

Pencereler gıcırdıyor ve soruyorlardı:

— İçeri rüzgâr girmemesi için bizi kim onaracak alçıyla?

Ocak, bacayla konuşuyordu:

— Duman odanın içini doldurup gözlerini yaktığı zaman evin yeni hanımına ateş yakmayı kim öğretecek?

Ama araba eve çoktan yaklaşmıştı. Bahçe çitinin yanında iki kocaman çoban köpeği yatıyordu. Araba tekerlerinin sesini duyar duymaz ayağa fırladılar, karşılamaya koştular.

— Niçin susuyorsun anne?

— İlkbaharda, kırlangıçlar geri gelince, evin çevresinde uzun süre cıvıldamışlardı. Duvarlarla

birlikte yuvaları da kireçle boyandığı için evi tanıyamamışlardı. Avluda, beşiğin içinde bir çocuk uyuyordu.

— Ben miydim?

— Hayır!

— Sahi ben miydim?

— Sen doğmamıştm daha.

— Peki daha doğmadığımda ben neredeydim?

— Hiçbir yerdeydin.

— Neresi orası?

— Ama söyledim : hiçbir yer.

Ocağın ateşi sönmüştü. Annem kalktı, bizi yatırdı.

Uykum yoktu.

Doğmadan önce nerede olduğumu neden anlayamayacaktım sanki?

BEKLEME

— Uyuyor musun?

— Uyumuyorum.

— Ben de uyumuyorum.

Ballan, ambarların yanında havlıyor. Annem biraz sonra dönecek.

Başımı yorganın altına sokuyorum. Soluk bile almıyorum. Korkuyorum. Az sonra kapı açılacak, annem içeri girecek. Ama ben gene de korkuyorum. Dışarıdan, karanlıktan gelmiyor mu? Eve döndüğü zaman, artık eski annem gibi olmayacak. Boyu daha uzun, gözleri daha büyük, sesi de daha başka olacak...

— Karanlık neye benziyor? Ne dersin? Karanlığın içi boş mudur acaba?

— Bilmem.

— Boş olduğunu sanıyorsan aptalın birisin: içinde, canlı, cansız bir yığın şey var.

Yorganı tekrar başıma çekiyorum. Titriyorum. Ah, annem ne yapıyor acaba karanlıkta, çiftlikte niçin dolaşıp duruyor?

— İnsan karanlıkta yürürken başını bir yere çarpıp çarpmıyacağını önceden bilemez. Bu şeyin ucunda çivi vardır. Karanlıkta her şey sivridir. İnsanın gözüne batar.

— Peki annem neden çarpmıyor?

— Ne aptalsın! Annem büyük olduğu için

her şey dizine kadar geliyor. Ayağını dokundurur dokundurmaz yuvarlanıp gidiyorlar.

Annem gerçekten büyük. Korkunç şeyleri ezebilir. Örneğin, şimdi yürüyor. Önünde kocaman, sivri dallar var. Kendisine yol açmak için elini dokunması yetiyor... Kara bir şey, karanlıktan daha kara bir şey yaklaşıyor ona. Dizlerimin bağı çözülüyor, ayaklarım tutmuyor.

Ballan tekrar havlıyor, ama bu kez, sesi avlunun öteki yanından geliyor.

— Peki, karanlıkta yürümek için Ballan ne yapıyor?

— Seninle konuşmak olanaksız. Kendiliğinden hiçbir şey anlayamazsın!

Susuyorum. Hiçbir şey duyulmuyor. Çarpan yüreğimin sesini dinliyorum.

— Karanlıkta yürüdüğün zaman, dünyanın öbür ucuna varırsın ve kafa üstü düşersin...

— Nereye düşerim?

— Toprağın altına.

Pencere camlarından yıldızlar bakıyorlar. Ama odanın içi karanlık. Kapının arkasında gürültü var. Tekrar titremeye başlıyorum.

— Karanlığın da senin gibi iki eli olduğunu mu sanıyorsun?

— Peki kaç tane eli var öyleyse?

— Bin eli var. Anlıyor musun? Peki kaç parmağı var sence?

— Bilmiyorum.

— Bin kere bin parmağı var. Parmaklarıyla yakalar.

Susuyoruz. Çıt yok. Bir şey dokunuyor, par-

makların dokunuşunu hissediyorum.

— An-ne-eee!

Birden, Ballan çok yakınımızda havlıyor. Annemin sesini duyuyorum. Yatağın üzerine oturuyoruz. Gözlerimizi açıyoruz. Sesler kesiliyor. Tekrar sessizlik.

— Gözleri pırıl pırıl yanan şey nedir biliyor musun?

Yerimden kımıldamaktan korkuyorum. Yorganı tutup başıma çekmekten korkuyorum. Yatağın üzerinde duruyorum, dişlerim birbirine çarpıyor.

— İstediğin yere git, o da seninle gelir, hep parlar. Gözlerini kapatsan içeri girer, orada parlar.

Odanın içinde kıvılcımlar uçuyor. Ağabeyim yorganın altına giriyor. Ben de sokuluyorum. Bakmıyorum, soluk bile almıyorum, ama göz kapaklarımı sıkabileceğim kadar sıkıyorum, sonra kıvılcımları görüyorum. Tıpkı arılar gibi. Annem kıvılcımların arasında yürüyor. Elleriyle gözlerini kapatıyor. Ballan'ın giysisi alev alıp yanıyor. Ballan hiçbir şey görmüyor, annemin yanında yürüyor. Onlara seslenmek istiyorum. Ama, önlerinde, yeryüzü birdenbire sona eriyor. Annem hiçbir şey görmüyor. Ballan hiçbir şey görmüyor. Yürüyorlar... Arkalarından bağırmak istiyorum, ama bağıramıyorum. Bir şey ıslık çalarak geçiyor. Korkudan elim ayağım tutmuyor. Bağırıyorum. Biri tutuyor beni, kendimi savunuyorum. Birden gözlerimi açıyorum: annem yanımda. Boynuna atılıyorum. Sıkı sıkı sarılıyo-

rum. Ağlıyorum.

Annem lâmbayı yakıyor. Tekrar yanıma geliyor. Elini alnıma koyuyor. Pijamasını giymiş ağabeyim yanımda duruyor.

— Haydi, yatın artık, yarın erken kalkacaksınız.

— Niçin?

— Yarın söylerim.

Annem gülümsüyor. Hemen yatağa giriyoruz. Annem yorganımızı iyice örtüyor, tekrar yanıma oturuyor. Annem her şey yapabilir, her şeyi bilir, hiçbir şeyden korkmaz.

— Beni hiç yalnız bırakmayacaksın, değil mi anne?

— Hayır.

Gözlerimi kapatıyorum. Tekrar açıyorum. Annem başucumda duruyor, bana bakıyor.

Bir şey dönüyor önümde, yanıyor, titriyor ve kayboluyor.

ŞEYTANLAR

Annem: «Burada bekle, hemen geri dönerim,» dedi. Dışarı çıktı, kapıyı anahtarla kilitledi.

Bir başka köydeyiz. Bu yabancı odada ilk kez kalıyorum.

Ocakta iki kütük yanıyor: biri ince, öteki titrek bir sesle şarkı söylüyor.

Ne kadar da kocaman bu oda! Birçok penceresi var. Sadece gökyüzü ve ağaç dalları görünüyor.

Kahve fincanları bunlar, pencere pervazlarının üzerine sıra sıra dizmişler. Bunlar da tabaklar. Rafların üzerinde bir baştan öteki başa. Şu tabağın üzerinde bir kırmızı lâle var. Şuradakinde ise sarı bir lâle. Bir başka tabağın üzerinde, dili dışarda, uçan bir aslan var. Aslan bir bayrak tutuyor. Tabaklara boyumun yetişmesi olanaksız.

Pencerenin üzerine konan serçeler bizim köyün serçelerine benzemiyorlar. Kırlangıçlar da bizim kırlangıçlara benzemiyorlar. Ağaçlara konan ayaklar da aynı ayaklar değil. Gökyüzü de bizim gökyüzü gibi değil. Bizimkine biraz benziyor ama bizim gökyüzü olmadığını biliyorum.

Bizim köyde bizim de pencerelerimiz var. Güneş pencerelerden dosdoğru insanın gözleri-

nin içine bakar. Bizim güneşimiz daha güzel. Halının üzerinde parladığı zaman mavi çiçek daha büyük görünür.

İçinde hiç çocuk bulunmayan köy mü olur? Ev bomboş. Köy mü sanki bu? Bizim köyde çok çocuk var.

Annemin geri dönmesini istiyorum...

İşte ağacın dalı sallanmaya başladı, önce öteki pencereye gidiyor, sonra geri geliyor. Şimdi bir tek pencerenin önünde sallanıp duruyor. Bütün yaprakları titriyor. Saksağan uçtu gitti. Ağacın dalı tek başına kaldı.

Ocaktaki ağaç köklerinden ne kadar da çok çok çıkıyor! Fıs fıs diye ses çıkarıyorlar! Şimdi iki sesli şarkı söylüyorlar. Ne güzel! Ocağın bir bu yanından, bir öteki yanından ses geliyor. Bak, nasıl da şarkı söylüyorlar!

Şu gürleme de nereden geliyor?

Ah, annem bir geri dönse!

Köpekler neden havlıyor acaba?

Seslerin yaklaşmasını istemiyorum. Uzaklarda gürüldeyen şey de neyin nesi? Köpekler neye, kime havlıyorlar acaba? Neden bu kadar çok ses var? Bağırıyorlar! Tanrım!

Bir baş gelip geçiyor! Sadece bir baş! Bir baş daha! Bu başlar da ne ki?

Ah, annem bir geri dönse!

Pencerede iki korkunç göz var!

Karmakarışık saçlar! Boynuzlar ve bir gaga! Dışarı çıkmış diller! Kara kara kocaman parmaklar! Kapının arkasındaki şey hırıldıyor! Korkutuyor beni!

Ah, boynum, pencere dönüyor, hava karanlık!..

Bu annem, bu da penceremiz. Erik ağacı, uzun avlu, çimenlik, patika ve gökyüzü. Gökyüzünde iki küçük bulut ilerliyor. Gözlerimi yavaşça kapatıyorum: artık küçük bulutlar yok, gökyüzü yok, patika da yok, sadece erik ağacı var. Gözlerimi tekrar kapatıyorum. Erik ağacı kararıyor. Pencere daralıyor, karanlığın içinde kayboluyor. Soğuk bir su damlası boynuma kayıyor. Annem alnıma ıslak havlu koymuş.

Annemin giysisinde bir yığın çiçek var. Annem tepeden tırnağa çiçekler içinde, çiçeklere bezenmiş. Ne kadar güzel benim annem!

— An-ne!

— Ne var yavrum?

— Hiç.

Annem neden bu kadar kocaman, kollarım neden annemi kucaklamama yetmiyor?

— Uslu dur, başın ağrıyacak sonra.

Minu pencereden aşağı indi. Sırtını kabartıp kuyruğunu dikiyor. Gözlerime bakıyor ve miyavlıyor. Sesi zor işitiliyor. Dili temiz ve pembe. Bembeyaz dişleri var.

Minu'nun bana böyle bakmasını istemiyorum. Gözleri kocaman kocaman, tüyleri karmakarışık. Boynuzları siyah...

Neyin var senin?

— Şeytanlar, şeytanlar geliyor...

— Şeytan yoktur, Minu bu, kedi, bizim ke-

dimiz, görmüyor musun?

Doğru ya, kedi bu. Yalnız çok pencere var. Siyah dal sallanıyor. Ağaç dallarının arkasında çayırlar, patika ve gökyüzü var. İki küçük, yaldızlı bulut gökyüzünde ilerliyor. Yaldızlı bulutlar.

Annemin eli alnımda.

— Bizim ev daha iyi değil mi anne?

— Elbette.

— Artık beni öteki dünyaya götürmeyeceksin.

— Nereye?

— Öteki dünyaya.

— Öteki dünya olduğunu nereden biliyorsun?

— Şeytanlar yüzünden.

— Yok canım kukerlerdi* onlar.

— Nedir o?

— İnsanlar.

— Ama neden boynuzları var, siyah giyinmişler?

— İnsanları güldürmek için boynuz takıp kılık değiştiriyorlar.

Güldürmek için! İnsan böyle korkunç şeylere nasıl gülebilir? Annemin söylediği şey açık, anlaşılır değil.

— Peki şu gürüldeyen kocaman şey neydi?

— Davuldu.

Öyleyse, öteki dünyada insanları güldürmek

* **Kuker**: Gülünç karnaval kişisi.

için korkunç giysiler giyiyorlar, davul çalıyorlar.

— Çok tuhaf!

— Öyle, çok tuhaf. Böyle eğlenerek bir köyden öteki köye gidiyorlar. Sana gelince, küçük aptal, sen de korkuyorsun!

Demek bir köyden öteki köye gidiyorlar!

— Bizim köye de gelecekler mi?

— Tabii.

— İstemem, istemem, hiç gelmesinler bizim köye.

— Hayır, hayır, gelmeyecekler. Gelirlerse kapı dışarı ederim.

Ama gene de gelecekler işte...

— Ama ya gelirlerse?

— Gelmeyecekler.

Annem alnıma tekrar ıslak bez koyuyor. Bir su damlası yuvarlandı, kedinin başına düştü. Kedi dizlerime sıçrıyor, tüylerini oynatıyor, sırtını şişiriyor, kuyruğunu dikiyor.

— Gelmeyecekler, değil mi anne?

— Gelmeyecekler.

— Hiç mi?

— Hiç.

— Doğru söyle.

— Doğru söylüyorum.

— Ama gerçekten doğru söyle.

— Tanrım, amma da inatçı çocuk, gelmeyecekler diyorum sana!

Annem gülüyor.

Çok iyidir, çok güzeldir benim annem. Beyaz entarisi çiçekler içinde. Baştanbaşa çiçek. Dünyanın en güzel giysisi.

Küçük patika, çayırları geçip gökyüzüne uzanıyor. Yaldızlı küçük bulutlar gökyüzünde ilerliyor...

Dünyanın en güzel, küçük, yaldızlı bulutları...

KARANLIK

Vassilitza ana, evinin önündeki uzun sedire oturmuş bize öyküler anlatıyor. Biz de yanıbaşında oturuyoruz. Çıplak tepenin arkasından kırmızı ay yükseliyor. Tepenin üzerinde siyah bir araba ilerliyor. Arabayı siyahlar giymiş bir adam sürüyor. Arkadan bir köpek geliyor. Üçü de sanki gökyüzüne yapışmış gibiler, kocaman kocamanlar.

— Bak, atın kulaklarına bak!

— Köpeğin kuyruğuna bak!

— Şeytanların dünyasındaydılar, şimdi geri dönüyorlar.

Vassilitza ana ortada oturuyor. Ağabeyim yere uzanmış. Yanında iki köpek var.

Vassilitza ana öykülerini anlattıkça karanlığa gömülüyoruz, hiçbir şey görülmüyor, sadece Vassilitza ananın sesi duyuluyor.

«... Çocuklar yaşlı kadına yalvarıyorlar, ama o çocukların gitmelerini istemiyordu. Çocukları boş ve karanlık bir odaya kapattı, gecekuşuna onlara bekçilik yapmasını buyurdu. Bunun üzerine, birçok gecekuşu geldi, pencerenin üzerine tünedi, çocukların yüzlerine bakmaya başladı. Gecekuşları, bir süre sonra, insanlar gibi konuşmaya başladılar: 'Şimdi kralımız gelecek, aranızdan birini seçecek, çünkü çok acıktı. Bizim

kralımız ev kadar büyüktür. On sıra dişi var'.»

— Ay, ay, ay! Çok korkunç!

— Hişt, sus!

Köpekler birden ayağa fırladıkları için Vassilitza ana anlatmayı kesti. Sığırtmaç öküzleri getirmişti. Vassilitza ana, sığırtmaçla birlikte öküzleri ağıla kapatmaya gitti.

Ay sararıyor. Tepenin üzerinde asılı duruyor: ayın çevresinde gökyüzü de sararmaya başlıyor. Kocaman bir yıldız parlıyor. Çatının kıyılarında duran kuşlar siyah. Şimdi uyuyorlar.

— Büyük annem, gecekuşu bir evin üzerinde öttüğü zaman, birinin öldüğünü söyledi.

— Hadi ordan sen de!

— Sen hiçbir şeye inanmazsın zaten! Sizin başınızın üzerinde öttüğü zaman görürsün!

Vassilitza ana geri döndü, yerine oturdu. O anlattıkça, ağaçlar büyüyüp kararıyor, ev kocamanlaşıyor. Evin bacası yukarı doğru uzuyor.

«... Kızı beyaz bir top haline soktuktan sonra yerde yuvarladı. 'Yuvarlan yuvarlan küçük top, seni kimse görmeyecek, ama sen her şeyi göreceksin ve hiç kimse seni farketmeden istediğin yere gireceksin. İnsanlar yürürken sendelet onları, ellerini bir şeye uzattıkları zaman avuçlarına gir, karanlıkta sırtlarına tırman, bu cadan evlerine gir' dedi.»

Bir şey ağacı sallıyor. Küçük kirkandoşim çığlık atıyor. Uzakta bütün pencereler aydınlanıyor. Tıpkı yıldızlar gibi. Yol uzayıp uzayıp uzaklara gidiyor, güçlükle görülüyor. Yolun üzerinde beyaz bir şey var. Vassilitza ana onu anlatıyor. Sis

yavaş yavaş yükseliyor, yuvarlak bir biçim alıp bize doğru yuvarlanıyor.

— Top!

— Ne? Nerede?

— Bak, bak, orada.

Vassilitza ana ayağa kalkıp uzun uzun yola bakıyor.

— Hiçbir şey yok.

Ay yükseldi. Yol şimdi pırıl pırıl, yıldız kümelerine doğru yükseliyor.

«... Geri dönerlerken, ormandan geçtikleri sırada, kuşlar onlara: 'Geri dönün, geri dönün' diye bağırıyorlardı. Ama onlar kuşları duymuyorlar, durmadan yürüyorlardı. Derken, yolun sona erdiği bir yere geldiler. O zaman, küçük çocuk dalları kırıp, küçük kızkardeşi için yol açmaya koyuldu. Birden, arkalarında bir şeyin tepindiğini duydular. Kızkardeşi, 'Çabuk ol, çabuk ol' diye bağırıyordu. Oğlan dalları durmadan kırıyor, acele ediyordu. Elleri kan içinde kalmıştı. Arkalarında tepinen şey gittikçe yaklaşıyordu...»

— Korkuyorum.

Ağabeyim, «korkuyorum» diyen çocuğu itti. Çocuk sustu, dizlerimin arasına büzüldü. Sırtımı duvara iyice dayadım. Ay şişiyor, şişiyor, gözlerimi dolduruyor...

«... O sırada bütün orman uğuldamaya başladı. Ağaç gövdeleri titriyordu. Kocaman bir rüzgâr geldi, bütün dalları salladı. Büyük kara kuşlar gelip insanların başlarının üzerinde dönmeye başladılar. »

Birden bir ses öyküyü kesti.

— Ço-cuk-lar!

Annem! Bizim çiftliğin oralardan bizi çağırıyor.

Yanımızdaki iki köpek havlamaya başlıyorlar. Bizim avludan bizim köpekler havlayarak karşılık veriyorlar, çevredeki bütün köpekler havlama korosuna katılıyorlar.

Ay beyazlaştı. Evler, çitler kapkara, ağaçlar da öyle. Kımıltısız duruyorlar. Gerilerde, bir siyah leke gibi bizim çiftlik görünüyor.

— Bizim çiftlikte ne çok ağaç var! Hiç bu kadar görmemiştim! Tıpkı bir orman sanki.

— Orman buraya gelmez mi?

— Kim dedi bunu? Gelmeyi istemesi yeter!

Vassilitza ana elimizden tuttu. Biz de el ele tutuştuk. Karanlık beni sırtına bindirsin! Patika görünmüyor. Ayaklarımızın altında hiçbir şey görünmüyor. Boşlukta bata çıka yürüyoruz.

İşte bizim araba kapımız. Kapının yanındaki iki ağaç ne kadar büyük duruyor! Böyle gökyüzüne eriştiklerini hiç görmemiştim. Arkamızda bir şey ıslık çalıp kaçıyor. Beyaz bir şey.

— Düşeceksiniz! Dikkat edin!

— Oh, oh, daha çabuk Vassilitza ana!

Bizim avluda da ay var. Avlumuz ne kadar da uzun böyle! Penceremizde ışık var. Annem kapıyı açıp eşikte duruyor. Arkasında aydınlık oda var. Babam masanın yanında oturuyor. Karanlık bizi arkamızdan itiyor, içeri yuvarlanıyoruz.

— Bu taşkınlık da ne! İçeri böyle mi girilir?

— Karanlık arkamızdan itti.

— Aptal çocuklar!

Annem bizi masaya oturttu. Ay pencereden bakıyordu. Bakarsa baksın! Ay şimdi küçük ve beyaz. Artık korkunç değil. Lâmba ondan daha parlak. Şimdi ay çok uzak, çok uzak... Karanlık da dışarda kaldı. Dışarda, tek başına. Yanımızda annemiz, babamız var. Korkunç şeylerin hepsi dışarda kaldı. Artık kapı açılmayacak. Duvar da onları içeri bırakmayacak. Ne kadar iyi bu duvarlar. Okşamak istiyorum onları.

— Anne! Ne kadar iyi değil mi duvarlar?

Annem bize bakıyor. Bir şey söylemiyor. Babam kirpiklerini kırpıştırıyor.

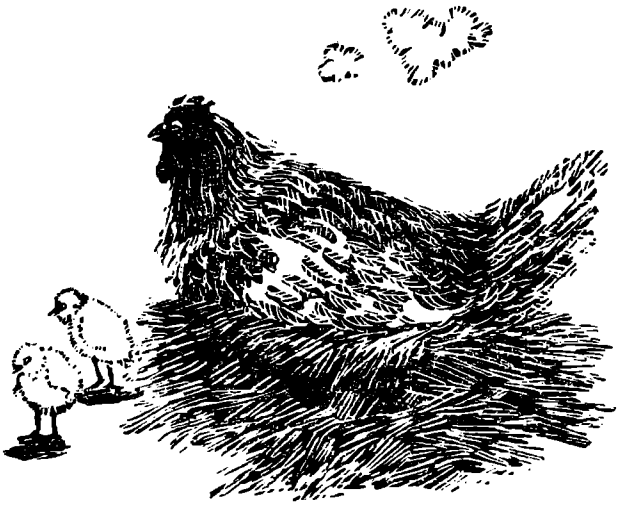
— Çocukların gittikçe ahmaklaşıyorlar.

— Onlara bir şey öğretecek biri yok mu acaba?

— Bütün sorun da bu ya işte onlara kimse bir şey öğretemez.

Ne tuhaf, babam bizim yüzümüzden neden hep anneme çatıyor acaba?

YALNIZLIK

Gözlerim kapanıyor, ama uyumak istemiyorum. İnsan nasıl uyur, onu görmem gerek. Uyku nasıl geliyor, ne yapıyor, görmem gerek. Şimdi gözlerimi kapatıp uyumuş gibi yapacağım, o gelince de gözlerimi açacağım.

Öteki odada annem yüksek sesle kitap okuyor. Hep aynı sözcüğü tekrarlıyor. Sözcükler bir ipe diziliyorlar, sallanıyorlar. İp bükülüyor, dönmeye başlıyor. Ev ipe bakıyor, o da sallanmaya başlıyor. İpi annemin sözcükleriyle birlikte yakalıyorum. İp geriliyor. Sözcüklerle birlikte yakalamak için üzerine koşuyorum.

Sözcük bir meleğe benziyor. Altın sarısı saçları, alnında bir yıldızı, küçük küçük kanatları var. Koşuyor, gülüyor. Elini uzatıp bana bağırıyor.

— Beni yakalıyamazsın!

Hızlı koşamıyorum. İpin üzerinde sendeliyorum, düşmekten korkuyorum. İki yanda, toprağın altından ince ağaçlar çıkıyor. Büyüyüp çiçek açıyorlar. Çiçekler şarkı söylüyor.

Küçük melek,

— İpin üzerine otur, diyor.

Oturuyorum. İp sallıyor beni, çiçekler şarkı söylüyor ve durmadan yükseliyorlar.

— Tanrı bize bakıyor, diyor küçük melek.

— Tanrı nerede?

— Bak, orada!

Gökyüzü bomboş.

— Bak orada işte!

İpi tuttum. Hiçbir şey yok. İp sallanıyor. Az kalsın düşüyordum. Birden, bir şey aydınlatıyor ortalığı, gözlerime sürtünüyor. Gözlerimi oğuşturup açıyorum; bu şey gözlerime tekrar çarpıyor. Birden gözlerimi açıyorum : yanımda annem duruyor. Gülüyor. Bana giysilerimi uzatıyor.

— Kalk!

Şaşkın şaşkın bakıyorum. Annem daha çok gülüyor.

— Küçük melek nerede?

Annem bana bakıyor.

— Küçük meleğin geri gelmesini istiyorum.

Annem yeniden gülüyor.

— Küçük meleği istiyorum.

— Olur, haydi yemeğe gel!

Annem neden elimden çekiyor, neden küçük meleği aramama izin vermiyor? Üzgünüm. Yemek yemek istemiyorum. Annem beni azarlıyor. Ağlıyorum. Bu yüzden beni dışarıya, avluya gönderiyor. Taşın üzerine oturuyorum, öyle kalıyorum. Ne yapacağımı bilemiyorum. Kuluçka tavuk, civcivleriyle birlikte büyük çiçek tarhının yanında uyuyor. Bütün katmerli papatyaları toplayıp önlüğüme yığıyorum. Sonra hepsini çevreme dağıtıyorum. Tekrar taşın üzerine oturuyorum. Ne yapacağımı bilemiyorum. Annemden yiyecek bir şey istesem mi acaba? Hayır, istemem, azarlar beni!

Kuluçka tavuk uyuyor. İki civciv yanıma geliyor. Biri elime sürtünüyor. Sıcak, capcanlı, elimde sıkmak istiyorum! Ötekini de yakalıyorum. Ellerim titriyor, dişlerimi sıkıyorum. Kuluçka tavuk üzerime atılıyor. Gözlerimi kapatıp bağırıyorum.

Annem civcivleri elimden kurtarmak istiyor. Zorla parmaklarımı açıyor. İki civciv de ölmüş.

Annem ellerime vuruyor, öteki avluya gönderiyor. Pencerenin karşısındaki ağacın dibine oturup ağlıyorum. Annem ağladığımı görsün istiyorum.

Boz renkli köpek karşımda duruyor, gözlerimin içine bakıyor.

— Git burdan.

Köpeğe vuruyorum. Biraz geri çekilip oraya oturuyor.

— Gel sana okuma öğreteceğim!

— İstemiyorum!

— Gel diyorum sana. Şu kartlarla okuma öğreteceğim sana...

Bu kartların hiçbir değeri yok. Çoktandır oyun oynuyoruz onlarla...

— Bana yiyecek bir şey ver.

— Gel oku, ondan sonra!

— Hayır.

Duvarın dibine, pencerenin altına oturup güneşe bakıyorum. Bir gözüm acıyor. Başımı çeviriyorum. Duvarda siyah bir leke var. Titriyor, titriyor. Gözüm acı veriyor. Bir odun yongasıyla lekeyi duvardan kaldırıyorum, ama o yer değiştiriyor. Tekrar, tekrar kaldırıyorum, ama o hep

başka yere gidiyor. Böylece, duvar sıvasını taa pencereye kadar oyuyorum.

— Ne yapıyorsun öyle! Tanrım, çıldırdı bu çocuk bugün. Haydi, yukarı çık!

— İstemiyorum.

— Çekil, gözüm görmesin seni! Söz dinlemediğin için Tanrı cezalandıracak seni!

Yüksek sesle ağlamaya başlıyorum. Avluyu koşarak geçiyorum. Kapının yanında ayağıma bir şey takılıyor, düşüyorum. Bağırıyorum. Annem de bağırıyor:

— Gördün mü?

Biri beni kaldırıyor. Çevrem karanlık...

Sedirin üzerinde oturuyorum. Ayağım sarılı. Annem kitap okuyor.

Dışarda güneş pırıl pırıl. Pencere pervazına bir serçe konuyor. Odanın içine atlıyor, sonra hemen dışarı uçuyor.

— Anne!

— Ne var?

— Kim büyük, sen mi, yoksa Tanrı mı?

— En büyük Tanrı'dır. O her şeyi bilir, her şeyi yapar.

— Ya sen?

Annem bana bakıyor, ama aynı anne mi bilmiyorum. Hayır, annem aynı anne değil. Annem her şeyi bilirdi, her şeyi yapardı, en büyük benim annemdi. Kötü şeylerden koruyabilirdi beni.

— Çok kötü.

— Kim çok kötü?

— Tanrı.

— Dünyadaki şeylerin en iyisi Tanrı'dır, söz dinleyen çocukları sever.

Beni cezalandırdığı zaman ne kadar korkunç olduğunu nasıl da hissettim! Söz dinlemediğim için beni sevmiyor. Tekrar cezalandıracak beni!

— Neden ağlıyorsun?

— Korkuyorum!

Annem kitabını sedirin üzerine bırakıp ayağa kalkıyor, dolaptan bana elma getiriyor.

Elmayı kemiriyorum. Gözyaşlarım elmaya dökülüyor. Gözyaşlarımın birer birer elmanın üzerine dökülüşüne bakıyorum. Yanaklarımdan yavaş yavaş süzülüşlerini hissediyorum.

Eğer Tanrı, beni artık sevmediğini anneme söylediyse, annem de sevmiyordur! Öyleyse annesiz kalacağım, annem beni evden kovacak, dışarda yapayalnız kalacağım.

— Niye ağlıyorsun gene? Bir yerin mi acıyor?

— Hayır.

— Neyin var öyleyse?

— Üzülüyorum.

— Bugün ne istediğini bilmiyorsun sen. Haydi git oyna.

Susuyorum.

Söz dinlemediğim zaman annem beni cezalandırıyor. Çünkü o da Tanrı'yla birlikte. Tanrı cezalandırıyor, annem de cezalandırıyor. Tanrı korkunç. Annem korumuyor beni ona karşı. Şimdi Tanrı gökyüzünden bana bakıyor. Kocaman gözleri var. Gözü gökyüzü kadar kocaman.

— Anne!

Annem kitabını bırakıp beni kollarına alıyor. Gözyaşlarım boğuyor beni. Annem giysilerimi çıkarıp yatağa yatırıyor.

Yatıyorum. Annem de yanımda. Eli alnımda. Hava kararmış bile.

Ah, hayat ne kadar zor!

Annem bir mendille gözyaşlarımı siliyor, saçlarımı okşuyor.

— Yeter artık, ağlama!

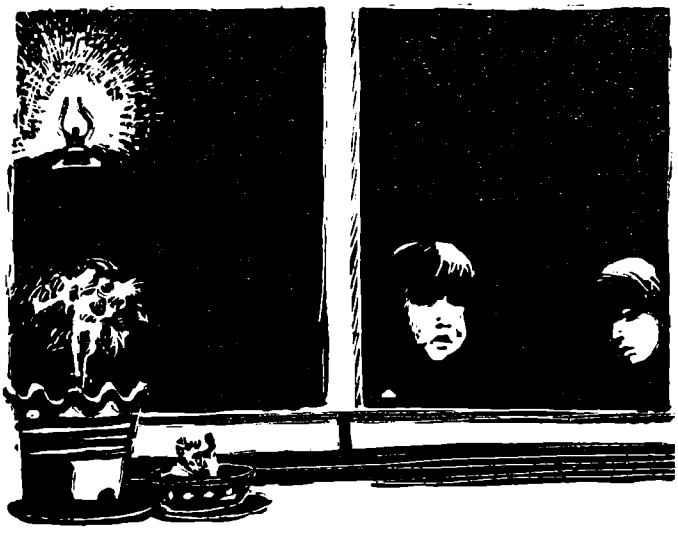
Yalnız kalmanın, gece-gündüz dışarıda durmanın ne kadar zor bir şey olduğunu bilmiyor...

Boğazım sıkılıyor, elimde olmadan hıçkırıyorum.

İnsanın bir başka annesi olmasının ne kadar güç bir şey olduğunu bilmiyor annem! Hele karanlık bastırınca... Dışarda, karanlıkta yalnız kalmak gerek... dışarda... gece... gündüz...

— Uyu şimdi, uyu artık!

KURT

Bu akşam karanlık beyaz, çünkü kar yağdı. Babam kentte.

Sırtımızı lâmbaya çevirdiğimiz zaman, avludaki her şeyi görebiliyoruz. Şimdi, sadece kurtlar var dışarda dolaşan, bir de köpekler.

Ay parladığı zaman, kar gümüş rengidir. Babam gümüşlerin üzerinde yürür.

— Vassil amca, dün akşam köye bir kurt indiğini söyledi.

— Köpekler kovalamışlar kurdu.

Annemin babam için korktuğunu biliyorum, ama hiçbir şey söylemiyor. Annem düşündüklerini söylemez.

Rüzgâr kapıya saldırdı, sonra durdu. Şimdi, başka yere, insanları korkutmaya gitti.

— Neden susuyorsunuz çocuklar? Oyun oynasanıza!

— Uykumuz var!

— Daha uyumayın, babayı bekliyoruz!

Annem ayağa kalkıyor, pencerenin yanına gidiyor, uzun süre dışarıya bakıyor. Sonra, perdeyi indirip tekrar dikiş dikmeye oturuyor.

Ağabeyim büyük haritayı açıyor, masanın üzerine yayıyor, uçları sarkıyor haritanın. Ona parmak dokundurulmasına izin vermiyor. Kollarını oynatıyor. Gölgesi duvarın üzerinde tıpkı şeytan gibi dönüyor.

— Şişşt, susun!

Annem kulak kabartıyor. Uzakta bir şey çınlıyor. Güçlükle işitiliyor.

— Babamın arabası!

Yüreğim duracak gibi atıyor. Şimdi ses daha yakınımızda duyulacak, biraz sonra avluda çınlayacak. Hiç gürültü duyulmaması korkunç bir şey. Sonra, birden, gürültü patırtı olacak, kapı açılınca babam içeri girecek. Başında kocaman bir kalpak var!.. Arkasından içeri soğuk girecek, kar ve karanlık da girecek.

— Susun, çocuklar!

Hâlâ çınlama sesi geliyor, ama ses henüz uzakta. Çınlıyor, sanki şarkı söylüyor. Duruyor, sonra tekrar başlıyor. Daha sonra tekrar duruyor.

— Anne, ama bu lâmbanın sesi, bak!

Tuhaf lâmba, ıslık çalmaya koyuluyor.

Annemin canı bizimle birlikte gülmek istemiyor. Gülermiş gibi yapıyor, canının gülmek istemediğini görüyorum.

Annem dikiş dikmek de istemiyor.

— Şu gördüğün denizdir, bir başka evren.

— Yalan atıyorsun.

— Anneye sor istersen.

Annem, haritada görülen karaları çevreleyen şeyin deniz olduğunu ve bu denizlerin üzerinde kuşların uçtuğunu söylüyor.

— Bak şimdi kuşlar işte buradalar, şu ülkenin üzerindeler.

Ağabeyim her zaman, her şeye niçin inanıyor da ben inanamıyorum. Ben hiçbir şey an-

lamıyorum, ama o her şeyi anlıyor. Bir kâğıdın üzerinde deniz olacak da o kâğıt ıslanmayacak, olur şey değil! Olur mu böyle bir şey? Peki ya kuşlar, haritanın üzerindeki yeryüzüne hepsi birden nasıl sığıyorlar?

Birden, köpekler havlamaya başladı. Annem pencereye koştu. Baktı, sonra sıçrayıp perdeyi çekti. Annem odanın ortasında duruyor. Köpekler havlıyor, bir şey kovalıyorlar. Atılıp yakalıyorlar.

— Kurt, diye haykırdı ağabeyim, yerinden sıçradı.

Annem onu azarlıyor ve kapıya koşuyor. Kapıyı eliyle yokluyor. Kapalı. Odamıza koşuyor, kapımızı, penceremizi yokluyor.

— Anne, ya bacadan gelirse?

— Susun!

Köpekler boğuşuyorlar. Dışarda her şey ayaklanmış. Duvarlar yıkılmasın yeter...

Ağabeyim pencereye atılıyor. Annem arkasından bağırıyor, ama o yüzünü cama dayamış bile.

Artık hiç soluk almıyorum. Annem yerinden kımıldamıyor Hiçbir şey söylemiyor. Ellerini sıkmış öylece duruyor.

— Kümesin yanında. Tıpkı bir köpek gibi. Yerinde duramıyor. Köpekler çevresini sardı. Gelin bakın.

— Çekil pencereden, perdeyi indir, diyorum sana!

Annemin sesi titriyor.

Annem de oraya gidiyor. Şimdi ikisi birlikte

bakıyorlar.

— Bak, gördün mü? Gözleri nasıl parlıyor. Buraya bakıyor! Bak, bak, nasıl da bakıyor bize. Geliyor!

Annem, ağabeyimi itip perdeyi indiriyor. Kendimizi duvara yapıştırıyoruz.

Köpekler gittikçe yakında havlıyorlar. Hemen yanıbaşımızda. Kapıya çarpıyorlar. Lâmba sallanıyor. Kapı yıkılmasın yeter! Tekdüze bir ses giriyor içeri, giysilerimden geçip beni ısırıyor. Şimdi kurdun kendisi içeri girecek, üzerimize atılacak. Hepimizi parçalayacak, dişleriyle canımızı acıtacak.

Annem eliyle ağzımı kapattı. Neden bağırmamı engelliyor? Bağırmak istiyorum ben! Bağırmak, tırnaklamak istiyorum! Engel olmasınlar bana! Kurt gelsin, beni parçalasın, annemi, babamı, ağabeyimi, herkesi parçalasın!..

— Al, bu çığlıkların için, al bir daha!

Birden ısınıyorum. Ne oldu acaba bana...

Kurt gitti. Köpekler uzakta havlıyor.

Annem yatmayacağımızı, babayı bekleyeceğimizi söylüyor.

Bütün gece babayı bekledik, ama o düşümüzde geldi. Uyandığımız zaman, bize kentten getirdiği armağanlar yatağımızın yanında duruyordu...

AKDİKENLER

Otlar bizi gizliyor, boyları bizden daha uzun. Ama ağabeyim daha büyük benden, önden yürüyüp yol açıyor. Bugün öğleyin açan akdikenleri görmek için sabırsızlanıyorum. Ama bir türlü hızlı yürüyemiyoruz ki... Otlar bacaklarımıza dolaşıyor, ip gibi sürüklenip yürümemizi engelliyorlar. Birbirimizi yitirmemek için el ele tutuşuyoruz. Çevremizde yeşil su dolu otlar. Taçyaprakları yelpazeye benziyor, tıpkı mavi gökyüzünde örümcek ağı gibi. Çiçekleri güneşte pırıl pırıl. Yaprakları donmuş cam çiçeklerine benziyor. Yanlarından geçerken başımıza sarı çiçek tozları döküyorlar.

— Yürü, daha çabuk!

Duruyoruz. Ayağımızın ucundan bir kuş kaçtı, gökyüzünde iki kanat açıldı, sonra görünmez oldu. Otlar sallanıyor, kocaman kocaman çiçek demetleri eğiliyorlar. Mavi kelebekler küçük bulutlar gibi, inip kalkıyorlar, uçuyorlar.

Vadiye iniyoruz. Gökyüzü görünmüyor, ova yükseliyor ve gökyüzünü içine alıyor. Gökyüzü başımızın üzerinde duruyor. Yukarlarda ot filizleri var. Sapları, yaprakları, küçük dişleri görünüyor. Ot sapları ağaçlar gibi, çiçekleri de bizim ev kadar.

— Bu otlardan sonra akdikenler var!

Akdikenlerin orada olmalarını bir türlü anlamıyorum. Penceremizden bakınca, hemen şuracıkta gibiydiler!

Tırmanıyoruz. Aslankuyruğunun yaprakları geniş, yumuşacık, kadife gibi ve sıcak; bacaklarımızı okşuyorlar. Otların yarısı sarı sarı çiçekler açmış. Her çiçekte bir böcek var. Ah, sakın üstümüze düşmesinler!

Yüzümüze sarı bir sıcak esiyor, daha hızlı yürüyoruz. Yukarlardan kırlar iniyor, gökyüzü görünüyor, uzaklaşıyor. Gerilerde beyaz bir kuşak beliriyor.

— Akdikenler!

Ağabeyim önden koşuyor, boz köpek de otların üzerinden atlayarak onun peşinden gidiyor.

Toprağın gerisinden beyaz bulutlar yükseliyor. Daha şimdiden yaklaştık sanki, çok güzel kokuları var, hepsi bembeyaz!

Uzakta, tarlaların gerisinde, evimizin çitleri, yeşil ağaçlar, ağaçların arasından da beyaz bir duvar görünüyor.

Evden bu kadar uzak olmamız ne tuhaf bir şey!

Evimizin üzerinde bir bulut geziniyor. Göğün ortasına kadar yayılıyor, bir başı ve kolları var. Kollarının birinden parmaklarını uzatıyor.

— Bizi gösteriyor.

— Yapma!

— Ne düşünüyorsun ya, canlı olmadığını mı sanıyorsun! İsterse, üzerimize yıldırımlar atar.

Birden, boz köpek havlamaya başlıyor. İleri

atılıyor. Çalılığın içinden bir şey kaçtı. Ağabeyim de onun arkasından koşuyor. Yalnız kalıyoruz.

Bulut yaklaşıyor. Şimdi, kocaman bir kuyruğu var. Gökyüzünün ucuna kadar uzanıyor. Parmakları dört bir yana açılmış.

Bulut başımızın üzerine yayılıyor, karmakarışık oluyor ve gökyüzünün öteki ucuna kadar uzanıyor.

Başım dönüyor. Akdikenlerin çok keskin kokuları var. Yabanarıları vızıldıyor, ağustosböcekleri şarkı söylüyor... Bir yeşil çekirge ayaklarını uzun uzun birbirine sürtüyor, gözlerimin içine bakıyor. Yerde böcekler ve pislikböcekleri sürünerek bir yerlere gidiyorlar. Karıncalar, hanımböcekleri nasıl da çabuk hareket ediyorlar, birbirlerine karışıyorlar, ama sonra yollarını tekrar bulup kendi yönlerine gidiyorlar. Kaybolmamak için ne yapıyorlar acaba?

— Tavşan büyük ormana kaçtı.

Ağabeyim soluk soluğa uzanıyor. Boz köpek yatıyor.

— Büyük orman nerede?

— Orada, akdikenlerin arkasında.

Penceremizden taa gökyüzüne uzandığını gördüğümüz bu kara orman korkunç bir şey. Sonra, söylenenlere bakılırsa içinde kurtlar da varmış, toprak hep ıslakmış, bir de öldürülmüş bir adam bulmuşlar!

— Korkacak bir şey yok! Orman bekçisi bir güzel yaşıyor orada.

Evet, ama orman bekçisinin öteki insanlara benzemediğini biliyorum ben. Uzaktan, geldiğini

gördüğümüz zaman, avluda kaçacak delik arıyoruz. Komşu çiftlikteki delinin ormanda çıldırdığını herkes biliyor. İple sımsıkı bağlayarak getirmişler.

Rüzgâr esiyor, akdikenlerin çiçekleri başımızı, omuzlarımızı örtüyor. Uzakta bir şey gürlüyor. Bu şey yaklaşıyor, geliyor ve başımızın üzerinde dalgalanıyor.

— Orman uğulduyor! Başka ne? Yağmur yağdığı zaman avlumuzdaki ağaçlar da böyle uğuldayıp sallanırlar.

Rüzgâr başımızın üzerinden geçip ovaya doğru gitti. Otlar bükülüp dalgalanıyorlar. Ot dalgaları parıldıyor, akıp gidiyor, nereye gittikleri görülmüyor. Bir telgraf teli yanıp sönüyor, biraz ilerde bir başkasının yanıp söndüğü görülüyor. Karşıdaki sarı tepenin üzerinde, yeldeğirmeninin kanatları dönüp duruyor.

Artık hiçbir şey duyulmuyor. Akdikenlerin sıcak soluğu bizi sarıyor. Başımızın üzerinde iki sarı kelebek uçuyor. Onların arkasında gökyüzü masmavi, kelebekler bu maviliğin içine dalıyorlar. Mavilik gözlerimi acıtıyor, gözlerimi kapatıyorum. Bir kuş ötüyor, bir başka kuş ona karşılık veriyor uzaktan ve çekirge durmadan cırlıyor. Sesi titriyor ve susuyor...

Güneş batınca, akdikenleri beyaz bir buhar sardı. Biraz uzakta, büyük ormanın dorukları göründü. Kapkara! Ne korkunç!

Hızla yürüyoruz. Boz köpek önümüzden koşuyor.

Birden, beyazlar giymiş bir kadın kollarını sallıyor.

— Deli kadın, orman bekçisinin karısı!

Otlar yüzümüzü kamçılıyor, erguvan renkli gökyüzünde dalgalanıp uzaklaşıyorlar. Ev de ağaçlarla birlikte uzaklaşıyor, gökyüzünün arkasında kayboluyor. Yukarda, gökyüzünün kırmızı kuşağı üzerinde, büyük ve koyu renkli bir çiçek beliriyor, kanatlarını açmış bir siyah kuşa benziyor...

Arkamızdan biri bağırıyor! Orada büyük orman var, uzun kollu canavarlar oradan geliyorlar. Ellerini uzatıyorlar. Kolları uzanıyor ve omuzlarıma dokunuyor. Sırtıma tırmanan parmaklarını hissediyorum. Deli kadın ileri atılıyor, ayaklarıyla ezmeksizin otların üzerinde koşuyor. Kimse duymuyor onu, arkamda, beni yakalamak istiyor. Boynum uyuştu, başımı çeviremiyorum.

Bağıramıyorum.

— İşte yol.

— Ne iyi!

İyi, yaşlı yol! Nasıl da geniş, nasıl da pırıl pırıl, doğruca evimize götürecek bizi. Bizi şimdiye kadar hiç yanıltmadı, tehlikeli ve kötü yerlere hiç götürmedi. Annem de zaten yolun bizim en iyi, en yakın dostumuz olduğunu söyledi; onsuz hiçbir yere gitmemek gerek!

Yıldızlar yükseliyor, gökyüzünü dolduruyorlar. Karşımızda, ağaçların arasında, bizim pencere aydınlandı.

Tepenin arkasından kırmızı ayın yarısı yükselince, öteki tepeler başlarını uzattılar ve sırt-

larını gökyüzüne dayadılar. Akdikenler daha da beyazlaştı. Onların arkasında büyük orman gittikçe uzaklaşıp siliniyor. Orman kapkara, uzaklara gizleniyor, karanlığın içine gizleniyor.

EN YAŞLI MEŞE

Şimdi palamutları ve çakılları temizleyeceğiz, çünkü şölen var. Hiç kimse bilmiyor. Ama ben biliyorum. Annem bir bana söyledi.

«Git söyle koca meşenin çevresini temizlesinler.»

Ben herkesten önce biliyorum. Annem bize temiz giysilerimizi giydirdi.

İşçiler uzun masayı taşıyorlar. Meşenin gölgesine koyuyorlar. Kazıkları toprağa çakıp üzerlerine tahtaları çiviliediler. Şimdi masanın iki yanına oturabiliriz.

İghnat baba iki sepet getiriyor. Zavallı! Nasıl da terliyor! Bıyıklarının ucu sarkmış, başında saç yok. Ben çok severim İghnat babayı. Ama o hiç gülümsemez! Hep azarlar. Mutfağa girmemize izin vermez. İşçiler için hazırladığı yemekler nasıl da güzel kokar! Kazanın üzeri biberden kıpkırmızıdır. Kendisinden istediğimiz zaman, annemden habersiz, bir tabak da bize verir.

İşçiler nasıl da iştahla yerler yemeklerini. Bütün köpekler eşiğin önünde, dışarda beklerler, yemek yiyen işçilere bakarlar, ama avuçlarını yalarlar. Zavallılar!

Şimdi masaya beyaz örtü seriliyor. Yeşil meşenin üzerinde beyaz masa örtüsü, nasıl da güzel! Gökyüzü masmavi. Kırlar altın sarısı, bu sarılığın aralarında kırmızı gelincikler de var.

Koca meşe, meşelerin en yaşlısı. Geçen gün yağmur yağınca, gövdesindeki kovuğa sığındık. Tepemizde, annemin kovanından kaçan iki arı oğulu vardı. Onlar yabanlaşmışlar artık, balları da yabanlaşmış. Bu bal nasıl olur acaba?

Semaveri ve annemin gitarını getirdiler.

İşte gene İghnat baba, elinde iki sepetle gene geliyor. Masaya çiçek topluyoruz.

— Buğ-day-la-rı ezmeyin!

Öff, insanı azarlamaktan başka bir şey yapmaz ki...

Koşarken elimdeki çiçek demeti dağılıyor. Gelinciklerin taçyaprakları havada uçuyor.

— Konuklar geliyor, diye bağırıyor ağabeyim.

Korkuyorum. Konukların kentten geldiklerini biliyorum. Kentliler değişiktirler, bize benzemezler. Kentten gelen her şey başkadır. Biz büyüyünce kente gideceğiz.

Tepenin arkasından kocaman, kırmızı bir gelincik çıkıyor. Ne tuhaf, kıpkırmızı bir şemsiye! Bir kadın tutuyor. Annem kadının yanında yürüyor. Yanlarında birçok erkek var. Annem önden geliyor. Bol fırfırlı, beyaz giysisini giymiş. Boynuna siyah bir kurdela bağlamış.

Giysisinin fırfırları dalgalanıyor.

Sıcaktan bunalıyorum. Annemin arkasına gizleniyorum. Oradan çekip alıyorlar beni. «Günaydın» demem gerek.

— Çocuklarım burada yabanıllaşıyorlar!

Ah annem! Neden böyle şeyler söyler sanki! Konuklar hiç de güzel değiller!

Babam onları masaya götürüyor. Hepsi de oturuyorlar. Bizi başka bir masaya oturtuyorlar.

İghnat baba önlüğüyle ne kadar tuhaf duruyor!

Masada annemin neşesi yerinde. Yüksek sesle gülüyor.

Giysisi küçük bulutlar gibi dalgalanıyor. Giysisinin bir sürü fırfırı var, bulutlar da bir sürü. Rüzgâr bulutları şişirir ve gökyüzünde yürütür. Aşağıda kırlar titreşiyor. Öylesine titreşiyorlar ki bakmak olanaksız! Babamın arkasında beyaz bir yol var, yol yeldeğirmenine kadar gidiyor. Yeldeğirmeninin kanatları nasıl da hızlı dönüyorlar!

Konuklar tıpkı öteki insanlar gibi. Sakalları var. Sadece konuk kadının saçları yaldızlı. Nasıl da dokunmak istiyorum saçlarına! Ama annem izin vermez ki.

Gitarını hazırladı. Gitar çalarken annemi çok severim. Annemin müzikle uğraşmaya hiç vakti olmuyor. Şimdi boşluğa bakıyor ve gitarını tutuyor. Annem gitar çalıyor, şarkı söylüyor. Her şey annemin şarkısıyla dolu. Kırlar titriyor, dalgalanıyorlar. Herkes annemi dinliyor. Meşe uğuldamaya başlıyor.

Küçük, küçücük arı! O da annemi dinlemeye geldi. Vızıldıyor ve dinliyor. Biliyor musun, gitarı çalan benim annem?

Küçük sinekler geldiler. Başımızın üzerinde uçuyorlar. Küçük kulaklarıyla dinliyorlar.

Arap ve Boz, yere yatıp kulaklarını dikiyorlar. Meşe güçlü güçlü uğulduyor. Tıpkı koca bir orman gibi uğulduyor. Annemin şarkısı siliniyor,

tekrar duyuluyor, tekrar siliniyor, gene duyuluyor. Şimdi tek bir dal bile kımıldamıyor, sadece yapraklar titreşiyorlar, uğulduyorlar, uğulduyorlar. Annemin şarkısı gittikçe yükseliyor, çınlıyor... Gökyüzü mavi, masmavi! Her şey annemin şarkısı gibi. Annemin şarkısı gökyüzünden geliyor. Annem de gökyüzünden geldi, tıpkı peri kızı gibi. Şarkısıyla birlikte yaldızlı bir merdivenden indi.

Ne kadar çok kelebek geldi! Her şey annemi dinliyor: küçük sinekler, arı, konuklar, gelincikler, rüzgâr, meşe. Herkes anneme bakıyor... Anneciğim, benim, benim anneciğim...

— Neyin var yavrum, neden ağlıyorsun?

— Anne, sen benimsin, değil mi?

— Elbette seninim.

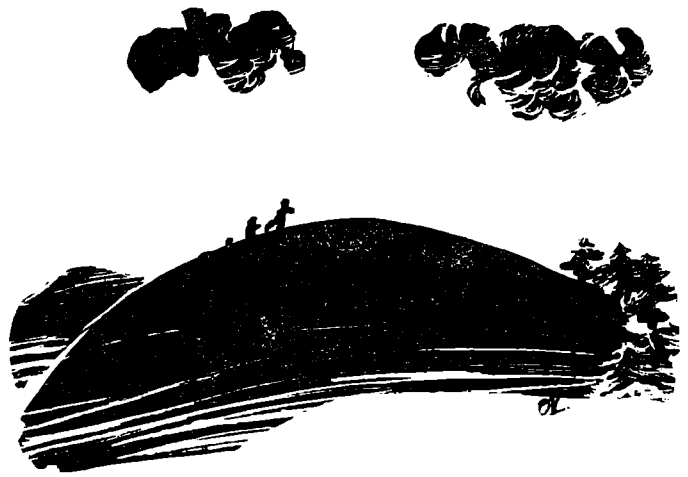
Annem beni kollarına alıyor, her şey yok oluyor. Birdenbire yok olan da ne? Annem gülüyor. Kırmızı şemsiyeli kadın da gülüyor.

Annem tekrar çalmaya başlıyor, meşe uğulduyor.

Koca meşe uğuldar, sapsarı kırlar titreşir ve gözyaşlarım yanaklarımdan akarken, İghnat baba uzuyor, uzuyor, eciş bücüş oluyor.

Ne tuhaf adam, şu İghnat baba!

KÖTÜLÜK

Ağzımız, dilimiz kapkara. Bacaklarımızın derileri yüzülmüş.

Ağabeyim daha çabuk toplamamız gerektiğini söylüyor, ama nedenini bilmiyorum. Böğürtlenleri toplayıp hemen öteki tarlaya gitmemiz gerek. Ağabeyimin dediğini yapmak zorundayız, çünkü o daha büyük ve bizi döver sonra...

Telgraf direkleri geniş yolun öteki tarafında uzayıp gidiyor. Uzaklaştıkça sayıları artıyor. Bizim kuyunun öte yanına geçiyorlar. Kuyu daha aşağıda olduğu için görünmüyor. Gökyüzüne yaklaştıkları yerde direklerin sayısı iyice artıyor. Hep bir araya toplanıyorlar. Böyle yürümek ne kadar güzeldir kimbilir?

— Topla haydi, öyle alık alık durma!

İnsan ne zaman azarlanacağını hiç bilmez!

Küçük erkek kardeşimin ağzı dolu. Böğürtlen suları ağzının iki yanından akıyor.

Ağabeyimin sepeti dolmuş bile. Böyle çabuk nasıl toplayabiliyor, anlamıyorum!

— Hey! Şeytan gibi kapkara olmuşsunuz!

— Sen de öyle!

— Ben temizim, ben kar gibi beyazım, siz küçük olduğunuz için benim beyazlığımı anlamıyorsunuz.

Tuhaf, çünkü kirli olduğunu görüyorum.

Öyleyse nasıl temiz olabilir? Madem ki temizim diyor, ne yapalım temizdir, bizden güçlü olduğuna, bizi dövebileceğine göre...

Kuşlar telgraf teline tünemişler. Dört bir yanda küçük küçük başları var. Tel, bir beşiği andırıyor.

Göz kamaştırıcı bir kuş var orada! Her yanı masmavi, sadece karnı beyaz. Böyle bir kuş hiç görmedim.

— Hâlâ ağzın havada mı?

Ağabeyim sepetimi alıp ters çevirdi.

— Şimdi tekrar başla.

Gözlerim yaşla doldu.

— Şu haline bak. Senin yüzünden ben söz işiteceğim.

— Sen kendine bak!

— Ben size temiz olduğumu söylememiş miydim? Anlamadın mı? Al, şimdi iyi anlarsın artık!

İnsan ne zaman dayak yiyeceğini bilmiyor ki. Bir de bakmışsın ki dayak yemişsin.

Geniş yolda yürüyoruz. Öteki köyün çocukları da bizimle birlikte yürüyorlar. Elleri yüzleri böğürtlen lekelerinden görünmüyor, zenciye benziyorlar. Ağabeyim bizi de boyadı. Şimdi hepimiz kapkarayız.

Köpekler bizi uzaktan gördüler. Bizi karşılamaya geliyorlar. Delicesine havlıyorlar. Oğlanlar köpeklere taş atıyorlar. Köpekler koşup taşları dişlerinin arasında geri getiriyorlar. Sonra daha çok havlıyorlar.

— Otur.

Köpekler havlamayı kesiyorlar. Yere yatı-

yorlar. Birisi kımıldasa homurdanmaya başlıyorlar.

— Ballan, Ballan, diye bağırıyor ağabeyim.

Köpek ayağa kalkıyor, bakıyor, ağabeyimin üzerine atılıyor. Neşeyle kuyruğunu sallıyor. Ballan'ı biz de çağırıyoruz. Bize doğru atılıyor, ama birden geriliyor, homurdanmaya başlıyor, ısırmak istiyor. Ama bizi tanıdıktan sonra yalamak için yaklaşıyor. Bizi tanıdıktan sonra bütün köpekler geliyorlar yanımıza.

Yol bizim için yeteri kadar geniş değil. Bu yüzden tek sıra yürüyoruz.

Güneş bizim evin arkasında batıyor. Annem bizi karşılamak için avluya çıktı. Görünce, bize hiçbir şey söylemedi, sadece başını ellerinin arasına aldı, saçlarını çekti, bunun kendisine Tanrının cezası olduğunu söyledi... Bir anne nasıl cezalandırılabilir? Niçin ceza var? Ne zaman canımızın istediği bir şey yapsak cezalandırılıyoruz!

Canım yemek yemek istemiyor. Uykum var, ama annem uyumama izin vermiyor. Susuyor, kapıları çarpıyor. Şimdi kovayı getiriyor. Annem, başından aşağıya sıcak suyu boşalttığı için küçük erkek kardeşim çığlığı basıyor. Şimdi sıra bende.

Neden yıkanır insanlar!

Sabun, sıyrıkları biber gibi yakıyor. Nasıl da saçımı çekiyor annem! Nasıl da oğuyor, canım yanıyor. Bir düğmem kopuyor.

Susmak gerek, çünkü durum kötü.

Annem ağabeyimi de yıkıyor. Onun da el-

lerini ayaklarını fırçalıyor.

— Bak şu haline!

Onun kapkara olduğunu annem de gördü tabii.

— Bak gördün mü, sen de karasın!

— Sus!

Annem ona kirli olduğunu söylememe izin vermiyor!

Nasıl azarladı beni!

Ağabeyim bize yumruğunu gösteriyor. Gözleri sabunla kapalı.

— Anne, o bizi dövüyor.

— Ben de döveceğim, bir ders olur belki size.

Tuhaf! Kötü bir şey olunca insanı azarlıyorlar. O zaman susmak gerek.

Annem bizi öpmedi, «iyi geceler» de demedi. İki kez yanımızdan geçti, yüzümüze bile bakmadı. Ona seslenmek istiyorum. Ama kendi sesimden korkuyorum. Kötülüğün ne zaman geleceği hiç bilinmez.

Uyumaya gidiyorum. Ya düşümde gelirse kötülük? Geniş yolda elektrik direkleri yürüyorlar. Uzaktan bakınca, bir gerdanlığın incilerine benziyorlar. Şimdi tohuma benziyorlar. Böğürtlen tohumlarına! Böğürtlen tohumları bunlar! Yolu kaplıyorlar, yuvarlanıyorlar. Bütün yol gidiyor ve karanlık bir boşluğa boşalıyor...

KORKUNÇ BİR BAYRAM

Bir çığlıktan korktum ve yatağımdan düştüm. Gözlerimi açamam, yerimden kımıldayamam. Karşımdaki pencere kırmızı, duvarlar da kırmızı. Yataklar dört ayaklı canavarlar gibi kabarmışlar. Küçük kızkardeşimin gözlerinde mumlar yanıyor.

— Annem nerede? Neredeyiz?

Dışardan biri hızla geçti, bir çıngırak sesi duyuldu. Sonra ayak sesleri. Kapı açıldı, ev boş, kimsecikler yok.

Annem nerede? Ev neden bu kadar aydınlık. Uzaktan duyulan bu gürültü de ne? Ne olduğu anlaşılmıyor.

— Oh, anne!

— Sus!

Rüzgâr araba kapısını açtı kapadı. Dışarısı, orman aydınlık içinde. Ağaç gövdeleri kora benziyor. Komşu çiftliğin evleri kocamanlaşmışlar, kırmızı gözleriyle bakıyorlar. Bütün gökyüzü alevlerle, ateşle, dumanla kaplı.

Korkunç bir şey olmuş! Aylu niçin bomboş, araba kapısı neden ardına kadar açık?

Avluyu, çiti, ikinci avluyu koşarak geçiyoruz, araba kapısının yanında duruyoruz: orada, evin arkasındaki harman yerinde üç kocaman tahıl yığınımız yanıyor.

Alevler gökyüzüne yükseliyor. Çevresinden insanlar geçiyor, hepsi aydınlık içinde.

Buğdaylar çıtırdıyor, dört bir yana dağılıyor. Alevler, rüzgârda ıslak kumaşlar gibi şaklıyor. İnsanlar bağırıyorlar, dört bir yana koşuşuyorlar, tahıl yığınlarının çevresinde dönüyorlar.

Annem bir kıyıda duruyor. Ateşe bakıyor. Bizi görmedi. Başını bile çevirmedi.

Yığınlardan birinden duman burgaçları, sonra da kıvılcımlar fışkırdı, alevler daha yukarlara yükseldi. İnsanlar o yana atıldılar. Köpekler havlayıp hemen sustular, sonra bizim yanımıza geldiler.

Yığının bir ucu yıkıldı : oradan kıvılcımlar, siyah küller yayıldı ortalığa.

— Çekilin çocuklar, üzerinize ateş düşecek! Bak hele, yalnayak, gecelikle çıkmışlar dışarı!

Vassil amca kovalıyor bizi.

Gerileyip otların içine büzülüyoruz.

İnsanlar kuyuya doğru koşuyorlar, karanlıkta kaybolup kovalarla su taşıyorlar. Suyu uzaktan buğdayların üzerine atıyorlar. Kara bir duman yükseliyor, kara bir leke meydana geliyor, ama alevler öteki yana dönüyorlar.

— Bak, bak, alev nasıl aşağıya iniyor.

— Alevler öteki yanı da sardı! Ne kadar da hızlı!

Birden bir çığlık duyuldu : bir kuşun havada döndüğü görüldü, geriliyor, yeniden ileri atılıyor, kendini alevlerin içine atıyor.

— Mutlaka yuvası, yavruları var.

— Oh!

Arkamız karanlık, sanki karanlık bir orman gibi. Önümüzde ateş dünyanın yarısını yakıyor. Alevler yukarlara uzanıyor. Gökyüzü gittikçe derinleşiyor. Duman ve alevler oraya yükseliyor. Orada, gökyüzünde her şey birbirine karışıyor, her şey hızla hareket ediyor, her şey dalgalanıyor, dönüyor, kaynaşıyor ve birden yok oluyor. Gökyüzündeki ay ve yıldızlar ne yapıyorlar acaba şimdi?

Siyah köpeğin gözleri yandı, içine kan doldu.

Buğdaylar tekrar çıtırdamaya başladılar. Alev dilleri tahıl yığınını dört bir yandan sarmaya, yalamaya başladı. İnsanlar su dökmekten vazgeçtiler.

Birden tahıl yığınları büsbütün alev aldılar, üçü birden gökyüzünün ortasına yükseldiler. Isı çoğaldı, herkes geri çekildi.

Annemin yanında oturuyoruz, bizi gene farketti.

Şimdi, her şey aydınlık içinde: ağıl, evler, komşu tahıl yığınları ve çiftlik, her şey aydınlandı. Kuyunun tahtaları, kova, yalaklar, at, giden insanlar, hepsi çok iyi görünüyorlar. Gündüz gibi. Hepsinin gölgeleri uzuyor, uzuyor, uzaklarda siliniyor. Yanımızda çiçekleri, ot filizlerini görüyoruz. Küçük sinekler, kelebekler uçuşuyor, başımızın üzerinde çarpışıyor, saçımıza karışıyorlar. Kanatları ışıl ışıl, saydam.

Annem ağlamaya başladı. İki kadın kollarına girip eve götürdüler onu.

— Bakın, bakın, koca meşeler ateş giyinmiş geliyorlar! Bakın, nasıl da yakınlar bize.

— Orman da geldi.
— Kuyu!
— Çiftlik!

Gözlerimiz ışık dolu. Bütün dünya, gökyüzü alevler içinde. Bundan daha güzel bir şenlik olmamıştı hiç.

Tanrım! Şimdi büyük çeşmenin su dolu yalakları da pırıl pırıl! Yeldeğirmenleri! Kanatları nasıl da dönüyor gökyüzünde. Şimdi kırmızı un öğütüyorlar. Bütün dünya kırmızı şimdi. Belki dünya hep böyle kalır...

Bir yığın yana yana bitti, karardı, gökyüzü de karardı, bir yanda bulutlar bakır rengini aldı. Karşıdaki evlerin gözleri karardı.

Gece korkutmaya başlıyor. Ormandan gölgeler çıkıyor. Yaklaşıyorlar, ateşin çevresinde dönüyorlar, ama alevler korkutuyor onları. Gölgeler bu yüzden geri çekiliyor. Uzakta, sadece bizim araba kapısı parıldıyor.

Vassil amca ellerimizden tutup bizi eve götürdü. Arabanın kapısına yaklaşınca, üzerine gölgelerimiz düştü, sonra büyüdü gölgelerimiz, avlunun ortasına kadar uzandılar.

Kimse uyandırmadı bizi... Kendi başımıza kalktık. Annemin odasına koştuk. Hâlâ yatakta.

— Anne!

Karşılık vermiyor.

Evden dışarı çıkıyoruz.

Üç kocaman kara lekeden duman tütüyor. Birkaç adım ötede harman makinesinin lokomotifi duruyor. Bugün harman dövülecekti.

Eve dönüyoruz. Annem kalkmamış. Baba yok.

İnsanın dilediğini yapması ne tuhaf!

Güneş yakıyor. Avlu bomboş.

Sadece, anneleri gelince, kırlangıç yavruları çığlık atıyorlar. Anneleri gidince de susuyorlar.

DÜŞ

Lâmbalar söndü. Annem tekrar gazlarını doldurdu, gene sonuna kadar yandılar ama bir türlü sabah olmadı. Babam giriş kapısını açmaya gitti. Ama kapıyı açınca bir şey çöktü.

— Kapalı kaldık.

— Nasıl?

— Kar altında kaldık.

Korkunç bir şey! Şimdi artık dışarı çıkamayız, lâmbalar gece-gündüz yanacaklar, öteki çocukları, köpekleri göremeyeceğiz, olduğumuz yerde kalacağız.

Birden bir şeyler duyuldu. Sesler.

— İşçiler!

Hole koşuyoruz. Kapının önünde kocaman bir delik var. İşçiler dışardan delmişler. Oradan mavimsi bir ışık geliyor. Babam delikten geçti. Arkasından biz geçtik. Ortalık öylesine beyaz ki gözlerimizi açamıyoruz.

Her şey örtü altında! Ev, odun yığınları, tepeler.

Peki güneş nasıl çıktı karların altından?

— Yükseldiğini görmüyor musun?

İşçilerimiz evden kuyuya, ambara ve ağıla giden yollar açtılar. Şimdi de komşu çiftliğe giden bir yol açıyorlar. Yolların duvarları var. Yukarda, bir gökyüzü patikası görünüyor. İşçileri-

miz bu duvarlara bir de merdiven yaptılar. Şimdi bu merdivenden çıkıyoruz. Çevremiz bembeyaz kırlar. Gökyüzüne kadar yürünebilir. Uçta, siyah bir şey var.

Nedir acaba? Küçük orman bu? Tanıyamadık. Karları, sadece ağaçların uçları aşıyor.

— Karda ayak izleri var.

— Bir hayvanın.

— Ne zaman geldi, gerçekten bir hayvan mıydı?

Ağabeyim korktu. Hepimiz korktuk, kaçtık. Şimdi tepenin üzerinde yürüyoruz. Tümüyle dümdüz. Arkasında ne var görünmüyor. Ağabeyim önden koşuyor, ama birden durdu, kollarını uzattı.

— Çabuk gelin.

Tuhaf! Karşımızdaki köy, tanınmayacak durumda. Her evin bir kürkü var. Her ev ağzı bir karış açık bir deliğe açılıyor. Bacalardan çıkan duman sanki canlı. Hiç kuşkusuz orada garip insanlar yaşıyor, hiç kuşkusuz hayatımızda görmediğimiz şeyler var. Her avluda bir köpek var. Hiç kimse gitmedi oraya. Korkunç! Koşarak geri dönüyoruz, soluk soluğayız. Öteki köy arkamızda kaldı.

— Gerçekten var mı bu köy?

— Tabii.

Yeniden karlara attık kendimizi. Ah, kar! Ağabeyim çok hızlı koşuyor, ona yetişemiyoruz. Isınıyorum, saçlarım ıslak. Ağabeyim beklemiyor.

Arka avlumuz, yükselmiş, yükselmiş! Ağa-

beyim yukarı kadar tırmandı. Bize bağırdı. Biz de çıktık. Ama çok zor.

Ne kadar da yüksek burası! Çiftliğimiz ayağımızın altında, yollar ağ gibi. Önümüzde her şey bir beyaz ova gibi, uzaklar mavi, daha uzaklarda ne var görülmüyor. Her şey parlıyor. Güneş batıyor. Kar pembeleşiyor, her şey pembe, gri ve beyaz renge giriyor. Güneş kocaman ve kırmızı. Beyaz bir yatakta yatıyor.

— Güneş uyuyor mu?

— Tabii.

Güneş batınca her şey korkunçlaşıyor. Bütün dünya mavileşiyor. Şimdi de karanlıklaştı.

Eve koşuyoruz.

Ev sıcak. Lâmba yanıyor. Yataklarımız yatılmaya hazır.

Yattık. İşçiler, biz uyuyunca, bindiğimiz kızağı götürdüler. İlkin uzun bir yoldan geçtik, çıngıraklar çınlıyordu, sokağın duvarları gerimizde kalıyordu. Kuyuyu geçince tepeye saptık.

Öteki köy bize şaşkın şaşkın bakıyordu. Kızak yanından geçerken, korkunç gözlerini bize çevirdi, kızgın kızgın baktı. Kızak tepeyi hızla indi, şimdi telgraf direkleri yolda ilerliyor. Kar iki yanımızda uçuyor. Telgraf direkleri bir ortaya çıkıp bir gizleniyorlar. Güneş parlıyor. Yol uzuyor. Gün uzuyor, uzuyor. Uzun süre yolculuk yapıyoruz. Kızak birden duruyor, büyük kapılar açılıyor. Bir kral, bir kraliçe, bir Noel ağacı ve mumlar! Ağabeyimin kitabındakinin tıpkısı. Çevre çocuk dolu. Küçük prensesin giysisi yaldız yaldız, örümcek ağı kadar hafif. Bana, «Güzel-

sin» dedi, bir bebek armağan etti. Bebeği anneme göstermek istiyorum. Ama kral, «bak, işte annen» diyor. Başımı çeviriyorum, kapının önündeki kar deliğini görüyorum.

Annem nerede?

— Anne!

— Çok uyudun. Kalk artık!

— Nasıl çok uyudum! Hepsi bir dakikacık. Prenses bana güzel olduğumu söyledi.

— Düş görmüşsün.

— Nasıl? Gerçekten kızakla gezmedik mi yani? Küçük prensesin bana verdiği o bebek nerede?

— Hâlâ düş mü görüyorsun? Uyan artık!

Düş görmüşüm...

İşçiler kızağı karın altından çıkarıp doru atı koştular, çıngıraklar taktılar. Kızağa oturduk. Kızak bizi götürdü!

— Düş mü bu?

— Düş değil.

— Bir düşe benziyor!.. Hepsi gerçek değil mi?

— Öyleyse ne?

— Her şey... kar, anne, baba...

— Bunlar gerçek.

Çok tuhaf! Elime bir kar tanesi düştü. Yok şimdi. Öyleyse nasıl gerçek olur...

— Peki öyleyse düş nedir?

— Gerçek olmayandır.

SONBAHAR

Büyüklerin dediklerine bakılırsa, komşu çiftlikteki deli akıllanmış, tam beş gün bizler gibi konuşmuş... Duvarları, pencereleri dışardan kireçlemiş, maviye boyamış, sonra içini badanalamak için fırma girmiş. Giriş o giriş. Fırında tekrar delirmiş ve orada kalmış. Kimse dışarı çıkaramamış.

Annem onu görmeye gitmemize izin vermiyor, ama ağabeyim gizlice gidebileceğimizi söyledi.

Arka avluda yürüyoruz, dikenli çitleri geçiyoruz. Burada kimse göremez bizi. Korudaki düzlükten bizim ev görülmüyor. Tepeye tırmanıyoruz. Tepenin arkasında delili çiftlik var!

İnsan neden deli olur acaba? Delilerin karmakarışık saçları olduğunu, gözlerini kocaman kocaman açtıklarını söylüyorlar. Tırnakları da uzunmuş. İşte bu yüzden oraya gitmemize izin vermiyor annem. Vassil amca, delinin durmadan konuştuğunu, kendi sorduğu sorulara kendinin yanıt verdiğini söyledi, sanki iki insan karşılıklı oturmuşlar da konuşuyorlarmış gibi.

İşte çiftlik. İşte delinin maviye boyadığı duvarlar! Avlu kapısı açık. Korkuyorum. Fırın da orada işte. Ağabeyim önden gitti, kapının yanında durdu. Kımıldamadan duruyor. Avlunun

ortasında korkunç fırın var, dumandan kapkara olmuş, kocaman bir demir kapakla kapatılmış. Kimseler yok. Sadece ağaçlar sallanıyor, rüzgâr başımızın üzerinden geçiyor.

Birden tekdüze bir ses duyuyoruz, ses sonra paramparça oluyor. Geriliyoruz. Tekrar bir şey duyulmuyor.

Hiçbir şey yok belki...

Dizlerim titriyor, yaklaşıyoruz. Ağabeyim fırının yanına gitti. Kapağı kaldırmak için elini uzattı, ama onu kaldırmadan geriye sıçradı. Sonra yeniden yaklaştı, kapağı devirdi. Geriledik, korkmuştuk.

Tekrar hiçbir şey duyulmuyor.

— Bir şey yok, gelin!

Küçük erkek kardeşimin elinden tutuyorum.

Birden, fırının içinden iki korkunç göz çakmak çakmak parladı. Alev saçıyorlar, dik dik bakıyorlar. Yerimizden kımıldayamıyoruz. Ne gözlerimi kapatabiliyorum, ne de bağırabiliyorum. Fırının ağzından uzun ve kemikli bir el çıkıyor. Uzanan parmakları görüyorum. Mavi tırnakları var. Parmaklar gittikçe uzayıp bize yaklaşıyor. Orada, üç taş gibi çakılı kalıyoruz.

Sonra, biri haykırdı. Geriye dönüp bakamıyorum. Bir kadın oradan çekip alıyor bizi, başımıza, sırtımıza vurarak bizi avludan çıkarıyor.

— Hemen gitmezseniz buradan, üzerinize köpekleri salarım.

Ayaklarımız kendi başlarına koşuyor.

— Başını çevirme, diye bağırıyor ağabeyim. Tepenin doruğuna vardı, ardından biz vardık.

Sonra, yeniden koşmaya başladık. Küçük tepeye tırmandık. Dün yaptığımız evciklerimiz yerlerinde duruyor. Burada her şey bizim.

Ağabeyim sırt üstü yatıyor, alnı ter içinde. Küçük erkek kardeşim ağlıyor. Dilim uyuştu. Dişlerimi sıkıyorum.

— Bak, annemin sözünü dinlemeyince ne oluyor?

Kulaklarımda rüzgâr ıslık çalıyor, saçlarımdan geçiyor, küçük erkek kardeşimin giysilerini şişiriyor. Küçük erkek kardeşim ağlıyor, ağlıyor, sonra susuyor.

Evimizin sadece ağaçları ve yüksek bacası görünüyor. Bacadan çıkan duman bir süre sonra dağılıyor. Annem orada. Burada bizim evciklerimiz var. Burada korkmuyoruz.

Öteki yüksek tepeden bulutlar yükseliyor, bize doğru yaklaşıyor. Mavi, korkunç duvarlar, avlunun ortasındaki fırın tepenin arkasında kaldı. Uzaktalar artık, buraya kadar gelemezler. O taraftan sadece bulutlar geliyor.

Mavi duvar büyüyor, gökyüzüne yükseliyor. Duvardan kemikli bir el çıkıyor... Elin rengi beyaz, parmakları ayrık ayrık. El yaklaşıyor. Daha şimdiden tepeye vardı bile. Şimdi bulutlar kadar yüksek. Bulut başımızın üzerinden geçiyor.

Ova nasıl da yayılıyor! Ne kadar geniş, ne kadar uzaklara gidiyor! Ovada böğürtlenler yuvarlanıyor. Yuvarlak çalılar parlayan toplara benziyorlar. Rüzgâr onları önüne katmış sürüklüyor. Ova da onlarla birlikte gidiyor.

Nereye kaçıyor bu böğürtlenler? Bulutlar da

onların peşinden gidiyorlar.

— Leylekler gidiyor. Rüzgâr rahat bırakmıyor onları.

— Turnalar da gidiyorlar. Tarlakuşları, kırlangıçlar da gidiyorlar...

— Nereye gidiyorlar böyle?

— Nereye mi? Geldikleri yere!

— Neresi orası?

— Yerin altı.

— Yerin altı!!!

Yerin altında nasıl yürüyorlar anlamıyorum!

Rüzgâr kulaklarımda ıslık çalıyor, küçük kardeşimin saçlarını savuruyor.

Ağabeyim yüzükoyun yatıyor, sırtını şişiriyor.

— Niçin kuşlar gidiyor da biz burada kalıyoruz?

— Uçabiliyorlar da ondan.

— Niçin uçabiliyorlar?

— Çünkü kanatları var.

— Bizim niçin kanatlarımız yok?

— Aptalsın da ondan.

Ama ben biliyorum ki insanların kanatları olsaydı, dünyanın öteki yanına giderlerdi.

— Bizim kanatlarımız olsaydı, Gavril amcanın da kanatları olurdu. Gavril amca kocaman ve ağır olduğu için kanatları mutlaka kopardı!

— Ya uzun sarıklı çingene kadın! Uçabilseydi, sence bizi yakalar mıydı?

— O bir şey değil, ama deli! Ya o uçabilseydi fırından?!

İnsanların uçamamaları ne iyi bir şey!

Büyük tepenin arkasından durmadan bulutlar çıkıyor. Tıpkı duman çıkaran baca gibi. Beyaz bulutlar ağır ağır ilerliyorlar. Gri bulutlar acele ediyorlar. Hem yerde, hem de gökyüzünde toplar var. Rüzgâr ıslık çalıyor, toplarla birlikte gidiyor. Her şey koşuyor, her şey dalgalanıyor. Bize gelince, biz olduğumuz yerde duruyoruz.

— Neden hep burada duruyoruz?

Küçük tepe yükseldi. Biz de onunla birlikte yükseldik. Şimdi bulutlar daha yakın. Kırların dört bir yanı böğürtlenle kaplı: koşuyorlar, dalgalar gibi kabarıp alçalıyorlar. Hep ileriye gidiyorlar. Orada bir saban izi parlıyor.

Turnalar beyaz ve gri bulutların arasından geçiyorlar. Bir bulut, başımızın üzerinde, turnaların yarısını gizliyor. Turnalar tekrar ortaya çıkıyorlar. Bulutlar uçmalarını önlüyor. Rüzgâr da sürüklüyor. Bu rüzgâr her şeyi, turnaları, böğürtlenleri, bulutları, bütün kuşları kovalayacak, sonra alıp başını kendisi gidecek. Rüzgâr da gidince boşluktan başka bir şey kalmayacak.

— Boşluk nedir?

— Ne?

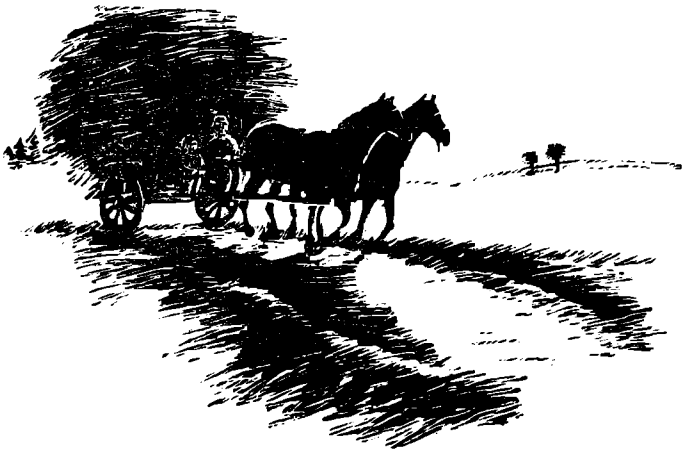
— Boşluk nedir?

— Çok şey bilmek istiyorsun.

Ağabeyim sırt üstü yattı, kısık gözlerle bakıyor. Küçük erkek kardeşim uyuyor. Rüzgâr giysilerimin arasından geçiyor, kulaklarımı ısırıyor.

Neden bilmem, canım ağlamak istiyor.

AKŞAM

En çok arabanın tepeyi tırmanışını seviyorum. Gökyüzünde önce atın başı görünüyor, sonra sırtı, sonra da arabayı süren ağabeyim. Tepeye varınca da, çayırlar, ekin biçiciler birdenbire ortaya çıkıyorlar. Kendilerine ne getirdiğimizi bilmiyorlar. Söylemeyeceğiz, kendileri bulsunlar.

Aman Tanrım, küçük kızkardeşim nasıl da çekilmez bir şey! Kendisiyle oynamak olanaksız: daha onlar sormadan baklayı ağzından çıkardı! Ağabeyim bu yüzden dün tokatladı onu. Bak, bugün gene konuştu.

Şimdi, her akşam kendilerine yemek götürüyoruz ya, orakçılar bizi dünyanın en iyi çocukları gibi görüyorlar. Sadece iyi çocuklar başkalarına yardım ederler. Annem de dünyanın en iyisi!

Güneş battı, rüzgâr gitti. Rüzgârın gitmesi daha iyi. Çünkü insanın kulağında ıslık çalıyor, konuşulanları anlamak güçleşiyor. Güneş gidince o da gidiyor. Kırlar hışırdamıyorlar, çünkü uykuları geliyor. Akşam olmadan uykuları geliyor.

— Niçin hâlâ gündüz?

— Nasıl, niçin?

— Ama güneş battı, öyle değil mi?

— Gündüz gitmek istemiyor.

— Ya gitmezse?

— Gece gelir, onu kovar.

Doğru, gece her akşam gelip gündüzü kovuyor.

En çok sevdiğim şey, ağustos böceklerinin ötmeleri. O zaman arabaya kuru ot dolduruluyor, kocaman araba da bizimle geliyor. Şimdi öteki orakçılar «allahaısmarladık» dediler, bizi yola kadar geçirdiler. Yol görünmüyor, çünkü karanlık, yola tırmanıyor. Kırlar karanlığın geçmesine izin vermiyorlar.

Kuru otlar kekik kokuyor. Öteki çiçeklerin de kokuları var. Orakçılar kesti çiçekleri. Çiçekler daha şimdiden öldüler, sadece ruhları kaldı ve bütün dünyayı doldurdu, işte dünya bu yüzden güzel kokuyor. Ağustos böcekleri işte bu yüzden ötüyorlar!

At ağır ağır soluk alıyor! Ağabeyim arabayı ayakta sürüyor. Sanki gökyüzünde. Başı kocaman, kolları uzun uzun...

Karanlık, arabayı kollarına aldı, bizi de, bizi de kollarına aldı, ağustos böceklerini, kırları, bütün dünyayı kollarına aldı. Ne güzel bütün dünya! En çok onu seviyorum!

Küçük kızkardeşim uyudu. Nereye gidiyoruz? Kırlar uyurken soluk alırlar. Yol kırların içine giriyor.

— Gece mi şimdi?

— Gece.

— Ne kadar sıcak, ne kadar iyi, tıpkı annem gibi...

At soluyor. Arabanın nereye gittiğini görmüyoruz. Karanlığa gömülüyor...

— Nereye gidiyoruz?

— Eve.

— Ah, evet, doğru.

Doğru, at yolu biliyor. En karanlıkta bile yolunu bulur. Çünkü ev bizim. Yol da bizim, kırlar bizim, her şey bizim.

— Her şey bizim değil mi?

— Her şey.

Her şeyi seviyorum!

YILDIZLAR

Yarın bayram. Her şeyde bir değişiklik var. Öteki köyün çanı uzun uzun çalıyor. Herkes tarlasından erken dönüyor.

Bu yığının otları taze, yıldızların doğuşu buradan çok iyi görünüyor... Tanrı hepsini birden yaktı, çünkü yarın bayram var. Çan ve flüt sesleri birbirine karıştı. Çoktan gece oldu.

— Yıldızların bazıları neden küçük, bazıları neden büyük?

— Öyle de ondan.

— Öyle de ondan mı?

Ot yığınının üzerinde gökyüzü daha yakın. Gökyüzü bir uçtan bir uca beyazlaşınca samanyolu olur.

— Kimler gezer samanyolunda?

— Kimler mi? Yıldızlar.

Annem yıldızların birer çocuk olduğunu söyledi. Çocuklar ölünce oraya gidiyorlar. Yıldızlar da çocukların gözleri.

— Ne kadar ölü çocuk var?

— Nerede?

— Gökte.

— Onlar çocuk değiller. Hepsi birer güneş ve dünya.

— Dünyalar...

Hava iyice kararıyor, ağustos böcekleri ötüyorlar.

— Büyük yıldızı görüyor musun?
— Nerede?
— Orada, üç yıldızın yanında, bak, orada!
— Görüyorum.
— O da bir dünya.
— Ama neden parlıyor?
— Güneş aydınlatıyor da ondan.
— Ne kadar küçük bir dünya! Küçücük bir damla! Üzerinde nasıl yürüyorlar?

Gözkapaklarım titriyor, yıldızlar titriyor, ağustos böceklerinin şarkısı titriyor.

Ne görkemli bir yıldız!
— Yıldıza kadar yol var mı?
— Elbette.
— Uzak mı?
— Oraya varmadan ihtiyarlarsın.

İhtiyarlamışım oraya varmadan.
— Kim dedi sana?
— Öğretmen.

Küçücük bir dünya ve upuzun bir yol. Ne kadar uzun olduğunu anlamak güç.
— Öteki yıldızlara kadar yol uzun mu ?
— Birinci yıldız kadar uzak.
— !
— Bir yıldızdan öteki yıldıza bir kez daha uzak.
— Hepsi gökyüzünde nasıl duruyorlar?
— Nasıl durduklarını kendi gözlerinle görüyorsun.

Hiçbir şey anlaşılmıyor! Gökyüzü yollarla kaplı. Bir yıldızdan öteki yıldıza, boşluk! Tanrı nerede oturuyor? Melekler, azizler, ruhlar nere-

deler? Yıldızlar neden yanyana duruyorlar, uzak oldukları için mi?

Demek ki yıldızların hepsi birer güneş ve dünyaymış...

— Peki ay?

— Ölü bir dünya.

— Nasıl, ölü mü?

— Soğudu. Bu yüzden beyaz.

Ayın ölü olması ne kadar korkunç bir şey! Zavallı ay! Hiç kuşkusuz oradaki melekler de ölü.

— Ay şimdi nerede?

— Dünyanın öteki yanında.

— Orada da gökyüzü ve yıldızlar var mı?

Altımızdaki ot yığını kımıldadı.

— Dünya hiçbir şeyin üzerinde durmuyor, öyle değil mi?

— Hayır.

Annem, neden düşebileceğimizi söyledi! Dünyanın altının boş olması ne korkunç bir şey! Her şey bu yüzden sallanıyor!

— Ah!

— Bir yıldız düştü. Gördün mü?! Kocaman bir dünya düştü.

— Bizi ezebilir mi?

— Sanırım.

Annemin yanına gitmek istiyorum! Gökyüzü iyi değil. Gökyüzünü istemiyorum.

— Dünyanın döndüğünü biliyor musun?

— Neden dönüyor dünya?

— Böyle doğdu: gündüzleri başımız havada, geceleri de aşağıdadır...

Ağabeyim fırlıyor, eve koşuyor. Gökyüzü eğik, yıldızlar da eğik. Dünya bir yanından yükseldi ve dönmeye başladı. Ot yığını da dönüyor. Düşünüyorum; annemin kolları uzanıp beni ya kalıyor. Elimdeki bardak da sallanıyor. Su içmek istemiyorum.

— Neden her şey başka?

— Ne?

— Gökyüzü, yıldızlar?

— Çünkü yarın bayram.

— Oh, canım anneciğim, yıldızlar neden bu kadar uzak, ama gene de yakın?

— Büyüyünce anlarsın.

Annem çay dolduruyor, konuşmak istemiyor. Babam gazete okuyor. Ağabeyim çabuk çabuk yemek yiyor, tabağından başka bir şeye bakmıyor.

— Anneciğim, dünya döndüğüne göre bizim düşmemiz gerekmez mi?

Babam başını kaldırıp bakıyor. Ağabeyim yemeğini daha hızlı yiyor.

— Düşmeyiz. Tanrı korur.

Babam ayağa kalktı.

— Kim doldurdu gene bunun kafasını?

Ağabeyim doymak bilmiyor, babam kulağını çekiyor.

— Düşerlerse yıldızların bizi ezecekleri doğru değil mi?

— Dünyanın yanına düşerler, çünkü boşluk çok büyük.

— Ah, sevgili anneciğim, anlamak ne kadar da güç!.. Madem ki yıldızlar çok uzak, madem

ki yol büyük, madem ki her şey büyük, öyleyse ne kadar büyük olduğunu neden anlayamıyoruz?

— Sen de büyümeni bekle.

Şimdiden anlamamak ne tuhaf. İşte annem, babam, ağabeyim, erkek kardeşim, kız kardeşim. Onlar kolay. Dışarda: gökyüzü, yıldızlar, Tanrı, yollar ve boşluk var. Ama ne oldukları anlaşılmıyor...

— Peki, yıldızlar bu kadar uzaksa Tanrı nasıl yakabiliyor onları?

— Tanrı her şeyden büyüktür.

— Ne kadar büyük?

— En büyük. Her şeyin en büyüğü!

Anlamak ne kadar güç!

Annem pencereyi kapattı. Camdan sadece küçük bir yıldız görünüyor. Ne kadar uzak!..

Oraya varıncaya kadar ihtiyarlarım...

SON

İçindekiler

Sunuş	5
Dünyaya Gelmeden Önce	9
Bekleme	17
Şeytanlar	23
Karanlık	31
Yalnızlık	39
Kurt	47
Akdikenler	55
En Yaşlı Meşe	61
Kötülük	67
Korkunç Bir Bayram	73
Düş	81
Sonbahar	87
Akşam	95
Yıldızlar	101

UFACIKTIM

Dora Gabe

CAN YAYINLARI
GENÇLİK DİZİSİ

DOST KİTAPLAR

Türkçesi
ÖZDEMİR İNCE

Resimler
Osman Kehri